

13-aastase Lääne-Virumaa koolipoisi saurustekollektsiooni kuulub ligi kakssada eelajaloolist elukat. lk 9

Sauruste peremees

Suur Vend jälgib kõike

USA kõige salajasem ja võimekam luureasutus NSA talletab sisuliselt iga liigutuse, mille inimesed internetis teevad. lk 12, 20

Gregor Arbet: mängisin ennast Kreekas pildile

Pool hooaega tugevas Kreeka korvpalliliigas mänginud Gregor Arbet jäi oma etteastetega rahule. lk 16

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 112 | ESMASPÄEV, 10. JUUNI 2013

ajaleht.epl.ee

Foto: Martin Dremijuga

Rattapäeval lõppes piknikuga Pirital

Pühapäeval kogunes sadakond ratturit Russalka juurde, kust sõideti üheskoos Pirita jõesängi äärde, et sooja suvepäeva nautides pikale nädalale punkt panna. Nädala jooksul toimusid jalgrattaseminar, lauateniseturniir, mitmed peod ja öösõit Tour d'ÕÖ. Öösõit tõi reedel pealinna tänavatele kokku tuhandeid rattureid, kes läbisid 23 kilomeetrit Tornide väljakult Noblessneri värava taha umbes kolme tunniga. Tänavu toimus Tallinn Bicycle Week juba teist korda. Üritus sai alguse eelmisel aastal Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 raames. **Piia Puuraid**

Vladimir Jakunin: Eesti teeb kõik, et suhted Venemaaga oleksid keerulised

Pärnus lapsepõlve veetnud Venemaa Raudteede president, idaraha-skandaaliga Eestis laiemalt tuntuks saanud Vladimir Jakunin andis Eesti Päevalehele harvanähtavalt avameelse intervjuu. Venemaa üks mõjukamaid mehi ütleb, et praeguste Eesti võimude poliitika

on suunatud sellele, et suhted idanaabriga oleksid võimalikult keerulised. Rääkides Eestist, ei saa Jakunin mööda fašismi- ja natsionalismiteemast „See, mida unustada ei tohi, on genotsiid. Fašism – see on rahvaste genotsiid, seda ei saa kunagi andestada. See on Nürnbergi protsessiga

hukka mõistetud liikumine, ideoloogia. Riigid, kes soovivad astuda üle mingite eelarvamuste ja tahavad arendada suhteid – nemad seda ka teevad. Mina pole Eesti juhtide selliseid samme näinud. Kõlavad süüdistused Venemaa olematu soovi kohta väike Eesti alla kugistada. Minule kui po-

litoloogile kõlavad need süüdistused rumalusena,” ütleb Jakunin ja lisab, et „natsionalistlikke elemente” oli Eestis juba Nõukogude ajal.

Ent Venemaa Raudteede juhil on Eesti poliitikute seas ka sõber. „Praegu on ta Tallinna linnapea ja ma suhtun temasse kui seltsimehesse, kui

tasakaalukat liini ajavasse poliitikusse. Tema isiku kaliibri seisukohalt ja meie omavahe-liste suhete tõttu meeldib ta mulle,” räägib Jakunin Savisaarest, kelle palvele vastu tulles aitas ta rahastada ka Läänemäele vene õigeusu kiriku ehitamist. „Noh, see demonstreerib, et ma ajan tasakaalu-

kat poliitikat, venelased peavad seda märkima,” meenutab Jakunin, kuidas Savisaar põhjendas kiriku ehitamist.

Majandusest rääkides pingutab Venemaa Raudteede juht muskleid. Rail Balticuna tuntud raudteeühendus Eestist Euroopasse on tema arvates mõttetu, sest kaubakoguseid, mis selle tasuvaks teeksid, ei tule Jakunini väitel kunagi. Ja kuna Venemaal on valmis saanud Ust-Luga sadam, pole Eestit ida-lääne transiidi jaoks varsti enam vaja. **O Loe intervjuud lk 2-4**

JUHTKIRI

Nüüd me teame, et nad teavad

Elmsel nädalal plahvatanud skandaal USA salaluure jälgimisprogrammi PRISM kohta ei puuduta ainult ameeriklasi. Juhtunu keskmes olevad internetigigandid Facebook ja Google on vaikumise maailma digitaalse suhtlemise standardiks.

Tehnoloogiafirmad võitlevad oma usaldusväärsuse säilitamise eest, kuid nad on kehvas positsioonis. Nad ütlevad, et ei jaga vabatahtlikult meie andmeid oma valitsusele. Aga andmeid käsutava ülisalajase FISA luurekohtu otsused ise on ka salajased ja neist ei tohi rääkida. Nii on ainuvõimalik, et ettevõtted meie andmete jagamist eitavad: siiralt, kui nad seda tõesti ei tee, või pooltõdedega, kui seadus tõtt rääkida ei luba. See teeb nende usaldamise raskeks.

Eesti riigipea on toonitanud, et ei maksa karta Suurt Venda ehk riigipoolset jälitamist – oht on hoopis meie andmeid kokku kühveldavates erafirmades. Aga lekke näitavad, et riiklikud agentuurid saavad aru, et parimad andmed tulevadki eraettevõtetelt. Karta tuleb mõlemad, eriti kui need asuvad väljaspool EL-i jurisdiktsiooni.

Demokraatlikus riigis võivad julgeolekuametid kahtlusalusega jälitustoiminguid teha. Kuid selgelt ebademokraatlik on, et kogutakse totaalselt ja valimatult suure hulga inimeste andmeid. Muidugi ütlevad paljud „mul pole midagi karta, sest mul pole midagi varjata”

See on vale

Ebademokraatlik on, et kogutakse totaalselt ja üüratult suure hulga inimeste andmeid.

ja see on täiesti inimlik. See aitab toime tulla ebakindlusega tundmatu jõu ees. Aga nii ei tohi öelda.

Esiteks naudime praegu suhteliselt stabiilset ja õiglast elukorraldust, aga keegi ei garanteeri, et see ei

muutu. Ajalugu kubiseb võimu väärkasutamistest ja kui meie andmeid totaalselt koguv jõud oma võimu väärkasutama hakkab, on tulemuseks türannia.

Teiseks pole üksikisik kunagi see, kes otsustab, kas tal on midagi varjata või karta. Los Angelese politsei katsetab juba ennustavat politseitarkvara, mis näitab erinevate andmete alusel, kus tõenäoliselt järgmisena kuskil kuritegu sooritatakse. Kui meie kohta kogutud andmete põhjal ennustatakse kuritegelikkust käitumist, ei tea me, milliste sammudega arvutites punase häirekella tööle paneme.

Lõpuks tuleb privaatsus ka inimõigustest ja põhiseadusest, see on meie eraelu puutumatus ja sõnumisaladus. Üks inimene võib ju otsustada loobuda oma privaatsusest, aga see ei tohi saada normiks või kogu ühiskonnalt privaatsuse äravõtmiseks. USA valitsus kinnitas, et kõik jälgimisprogrammid on seaduslikud. Aga need pole legitiimsed. Meil pole vahendeid nende vastu midagi üleöö ette võtta, kuid meil on kohustus olla teadlik ja alati valmis oma vabadusi kaitsma. ●

REPLIIK

Eestlaste lemmikvaenlane

Vaenulikud ütlemsed mustanahaliste aadressil on taandumas ja eestlaste „lemmikvaenlane” venelane on taas hambusse võetud. Mõni aeg tagasi Lasnamäel toimunud tulistamist analüüsivad netikommentaariumides tõelised mõttehiiglased, kes ei ole paljudeks pidanud linnaosa näiteks New Yorgis asuva Bronxiga võrrelda. Empaatiavõimet omamata vaadatakse mööda tulistamise seni teadmata põhjustest, olukorra ootamatusest ja noorest ohvrast, sest asja tuum asub mujal: ohver oli ju „teine”, mitte „meie oma”. ● **Britt Rosenberg**

Lk 10: Rein Raul on üksikõik, kumb pool Reformierakonnast valetab
Lk 11: Hispaania noorteuriija selgitab, miks noored mässavad

JÄÄTISEMÜÜK PÜSTITAB REKORDEID

Statistikaameti teatel on jäätise hind aastaga tõusnud 5,9%, kuid inimesed ostavad jäätist seltest hoolimata suurtes kogustes ja soe maikuu aitas tootjatel müügirekordeid purustada.

„Selle aasta ilus ilm on aidanud juba maikuu ületada nii eelmise aasta mai- kui ka juunikuu müügi,” ütles Balbiino turundus- ja kommunikatsioonijuht Enel Kolk. **ERR**

Vladimir Jakunini sõnul on Rail Baltic mõttetus, sest suuri kaubakoguseid sellel vedama ei hakata

Foto: Rauno Volmar

KINNISVARA SOETATAKSE PANGA ABITA

Praegu tehakse ligikaudu pooled kinnisvaratehingud Eestis ilma panga finantseerimiseta, ütles Swedbanki eraisikute finantseerimise divisjoni direktor Andres Tukk. Mõni aasta tagasi oli olu-

kord hoopis teistsugune, sest aastal 2007 tehti peaaegu 100% turu kinnisvaratehingutest panga finantseerimisega. „Oleme ajalooliselt täiesti uskumatus olukorras,” lausus Tukk. Delfi

Täna digilehes

- Kuhu panna lapsed suveks?
- President Ilves: nutitelefonid pole usaldusväärsed kaaslased

Venemaa Raudteede president Vladimir Jakunin:

Eesti riigi juhid meenutavad kirikutrepil laulvat kerjust

Eesti poliitika on Vladimir Jakunini hinnangul suunatud sellele, et raskendada Eesti–Vene suhteid.

Intervjuu

Julia Tomberg
majandus@epl.ee

Sotšis raudteefoorumil antud intervjuus rääkis Venemaa Raudteede juht Vladimir Jakunin, et pidevad süüdistused, nagu sooviks Venemaa väikeste Eesti alla kugistada, kõlavad nii rumalalt, et ta isegi ei soovi neid arutada.

Enda sõnul oli Jakunin algul Lasnamäe õigeusu kiriku rahastamise vastu, sest sisuliselt toimub finantseerimine Venemaa hädasolijate rahastamise arvel. Kuid Edgar Savisaare palve sundis kõrget võimuesindajat meelt muutma.

Oma Eestis veedetud lapsepõlvest mäletab Jakunin, et natsionalistlikke elemente oli Eestis ka Nõukogude ajal. Selle põhjuseks peab ta ajaloolisi sündmusi ja repressioone, mida tema väitel korraldasid eestlased ise.

●●Pärast Euroopa Liidu uue eelarve kinnitamist muutus Eestile reaalseks Rail Balticu ehitamine. Kuidas teie selle projekti otstarbekusse suhtute?

Ma armastan naljaga pooleks öelda, et kui mulle antaks raha, siis võiksin ehitada raudtee ka läbi ookeani. Kas seda tasub teha, on juba hoopis teine küsimus. Kas Rail Baltic saab olema efektiivne või ebaefektiivne? Las arvutavad need, kes projekti veavad. Minu vaatenurgast pole Rail Balticu ehitamisest 1520-millimeetrise raudteelaiuse infrastruktuuri arendamise asemel loogiline kasu oodata. Räägitakse, et selle projektiga luuak-

se ühendus Balti riikide pealinnade ja Euroopa pealinnade vahele. Kuid seda saab saavutada ka teiste vahenditega. Näiteks meie ostame Talgo rongi (Hispaania kiirrongide tootja – toim), mis suudab sõita nii raudteelaiuse 1520 kui ka 1430 infrastruktuuril.

Rail Balticuga seotud küsimused on ennekõike poliitilised ja ma ei kavatse anda hinnangut Euroopa Liidu ja Balti riikide poliitikutele – see ei kuulu minu kompetentsi. Asjatundja vaatenurgast on tegemist asjatu raha kulutamisega.

●●Kas Rail Balticu ehitamine võib kuidagi mõjutada Eesti ja Venemaa vahelist kaubavedu? Kui tegemist saab olema eraldi

le tõestada, et minu seisukoht Rail Balticu kohta ei tulene mingist vene šovinismist. Ma olen 1520-millimeetrise raudteelaiuse piirkonna liidu president. Sellesse liitu kuuluvad ka Eesti, Läti ja Leedu raudteed. Pean õigeks, et tuleb teha kõik võimalik efektiivsuse suurendamiseks ja sidemete tugevdamiseks, aga mitte vastupidi. Rail Baltic ei lahenda ühtegi neist probleemidest.

Rail Baltic loob kaks süsteemi. Eesti ei kavatse ju loobuda raudteelaiusest 1520. Kui ta seda teeks, siis ta loobuks ka kaubavedudest, mis tulevad Venemaalt. Selleks, et kahte erinevat süsteemi teenindada, läheb vaja kahte standardite süsteemi, kahte tüüpi depooide, kahte erinevat süsteemi infrastruktuuriga töötamiseks. Seega suurenevad nii infrastruktuurile kui ka liikluse tagamisele tehtavad kulutused umbes kaks korda või rohkem. Ma ei näe sellel mitte mingit majanduslikku mõtet.

●●Kas on eeldusi Eesti ja Vene raudtee senisest tihedamaks koostööks? Raudtee sidemed on vaid osa poliitilistest sidemetest, kahe riigi või paljurahvuselise kogukonna omavahelistest suhetest.

Kui mul on suhete arendamiseks valida kaks riiki, millest ühes nimetatakse mind okupandiks ja soovimatuks isikuks, aga teises riigis öeldakse mulle: Vladimir Ivanovitš, tule, võta raudtee ja muuda ta efektiivseks. Ma esitan →

Ma ei näe Rail Balticul mingit majanduslikku mõtet, sest kulud suurenevad.

seisva liiniga, mis kulgeb läbi pealinnade ja suundub piiri taha, siis sellel liinil ei ole mitte kunagi kaupu veetud ega hakatagi vedama. Sellepärast ei ole sellel ka mingit mõju. Kaubavooge see juurde ei too.

●●Kas te olete Rail Balticu teemat arutanud selle projekti tuhihangelise toetaja eurokomissar Siim Kallasega? Ma olen Kallasega mõnel korral kohtunud. Ta on professionaalne, euroopalik poliitik. Hoolimata sellest, et meil on erimeelsusi mõnede hinnangute ja olukordade asjus, suhtun ma tema arvamusse lugupidamisega.

Ma olen püüdnud Kallase-

Tule tööle Prismasse!

Tatiana Tovt,
Tartu Sõbra Prisma

„Sinuga arvestatakse kui inimesega!”

Prisma pakub kogemustega müüjakassiridele tööd. Lisaks ka inimlikku suhtumist, paindliku töögraafikut ja kindlat sissetulekut. Vaata lisaks www.tuletöole.ee

Venemaa raudteejuht Vladimir Jakunin ei varja intervjuus, et suhtub Eesti valitsuse aetavasse poliitikasse enam kui kriitiliselt.

Foto: Rauno Volmar

← teile retoorilise küsimuse: kumba riiki ma lähen?

Siin on asjad samamoodi. Ma ei nõustu mitte kunagi SS-diviiside ja Nõukogude diviiside veteranide võrdsustamisega, mis iganes ka räägitaks totalitarismist ja kõigest muust.

Fašism on fašism, see mõisteti Nürnbergis hukka. Mina olen patsifist, inimene, kes teeb kõik selleks, et areneksid normaalsed suhted.

Eesti pole mulle võõras maa. Kasvasin seal hällist kuni 14-aastaseks saamiseni. Ma ei saa sellesse maasse teistmoodi suhtuda: ma ei nõustu eales selliste tegudega ja see jääb alati justkui killuna minu südamesse.

●●**Kas see, mis te nüüd rääkiste, samuti meie peaministri ja mõnede meie poliitikute ütlemsed, mõjutavad teie suhtumist Eestisse ja külastuste sagedust?**

Ma olen uhke, et käin eri maa-des, kus kohtun riigipeade, valitsusjuhtide, ministritega ja pole oma elu jooksul kedagi alt vedanud. Ma hindan neid suhteid, mitmed neist muutuvad sõbrusuheteks.

Kui aga pole midagi öelda, siis hakatakse Venemaa näol ohtu otsima. Mida rohkem sellest kisatakse, seda rohkem raha antakse äkki elamiseks. See meenutab mulle kirikutrepil laulvat kerjust. Kuid kerjus vähemalt palub Jumalat, nemad aga kutsuvad vastandumisele. Ma suhtun sellesse väga halvasti.

Mul on Eestis palju sõpru. Me teeme koostööd Eesti Raudteega, mille juht Ahti Asmann kuulub Sõltumatu Riikide Ühenduse ja Baltimaade raudteede liitu. Meil on temaga suurepärased suhted. Samuti olen heades suhetes tema eelkäija Kaido Simermanniga.

Mis aga puudutab juttusid ja laimu, siis demokraatia traditsioonide järgi küsisin ma esiteks: miks teave, mis minu loetuna oli salajane – ma ju lugesin palju sellest, mis minu kohta kirjutati –, sattus ajakirjandusse? Kas see teave polnudki siis tegelikult salajane või oleks pidanud selle lekitajad, käed raudus, türmi pist-

ma? Igas riigis on nii. Seega minu arvates polnudki seal teavet, oli lihtsalt vaja luua mingit järjekordset tausta.

Mis aga puudutab kiriku ehitamist, siis seisn ma väga kaua sellele vastu, sest tegemist on suure summaga. See investeering võttis raha ära teistelt tähtsatelt suundadelt meie maal: abi lastele, hädasolijatele.

Esmalt palus minult abi metropoliit Kornelius ja ma pöiklesin kuidagi kõrvale. Hiljem palus minult seda inime, keda ma pean oma sõbraks. Kohtusin temaga esmakordselt, kui saabusin pärast 40-aastast äraolekut esimest korda Eestisse. Tulin esimest korda Eestisse pärast seda, kui minu pere siit lahkus. See inime veetis minuga koos autos terve päeva. Me sõitsime Pär-

ühel oma visiidil külastasin väikest Dohiari kloostrit. Seal nägin Jumalaema Kiirkuuljate ikooni. See on imettegev ikoon, ketikesi ja ordeneid täis riputatud. See meeldis mulle väga. Hakkasin finantseerimisele kaasa aitama, selle projektiga Andrei Esmanimetatu Fondi kaudu tegelema, palusin mõningaid ärimehi mind aidata ka selles asjas. Kui te mäletate üle-eelmise aasta veebruar: 27 kraadi külma, päike ja risti pühitsemise tseremoonia... Siis tuli Kornelius, siis tuli Savisaar. Ja siis ootamatult kuulsin Korneliuse palvest, et kirik, mida ma aitan püstitada, püstitatakse Jumalaema Kiirkuuljate ikooni auks.

●●**Kas see oli juhuslik?**

Ma ei usu juhuslikkust.

●●**Kas te kavatsete juunikuus, kui kirik sisse õnnistatakse, Eestisse tulla?**

Tingimata. Toimub suur kiriku sisseõnnistamine, Moskva ja kogu Venemaa patriarh Kirill tuleb kohale, see on ka juba kooskõlastatud. Mina tulen nagu eraisik.

●●**Kas teil seisavad ees mingid ametlikud kohtumised?**

Mingeid ametlikke kohtumisi ma ei planeeri. Tõenäoliselt kohtun härra Savisaarega, kui tal minu jaoks aega jätkub. Tema käis meie juures, luges ülikoolis loengut. Te teate, et ma olen Moskva ülikoolis poliitoloogia teaduskonna riigipoliitika kateedri juhataja. Meil on ühised teadushuvid, mistõttu loodan, et tal on aega kuidagiviisi kokku saada.

●●**Kuidas mõjutab Ust-Luga sadama ehitamine teie hinnangul Eesti sadamaid läbivat kaubavoogu?**

Sadam mõjutab juba praegu väga palju, millest ma rääkisin ka Eesti kolleegiga. Mulle meenub, et kohe, kui esimene laev Ust-Lugas lastiti, sain Muuga sadama omanikelt õnnitluse. Tegin siis üles tähenduse: kutid teavad täpselt, et see muudab kogu transpordivoogude geograafiat.

Keegi ei uskunud siis, et sadam valmis saab. Me tegime selle. Sellest saab Euroopa suurim sadam. Tä käitleb juba praegu hiiglasliku koguse

kaupu, aga perspektiivis – 130 miljonit tonni. Sadam asub suurepärases kohas ja mõjutab ilmtingimata kogu regioon logistikat – kui arvestada, et Venemaa on hakanud Murmanskisse ehitama uut sadamat, mis võimaldab kõik loodepiirkonna kaubavood suunata neisse kahte sadamasse. Praegu pole veel piisavalt mahtusid, kuid põhimõtteliselt võib see radikaalselt mõjuda kaubabaasile, mis täna liigub läbi teiste riikide.

●●**Kuidas teie kui politoloog üldiselt Eesti ja Venemaa suhteid hindate?**

Kui te küsite minu kui politoloogi käest, siis ma arvan, et praeguste Eesti võimude poliitika on suunatud sellele, et maksimaalselt neid suhteid raskendada. Seejuures käivad ärimehed ja poliitika lähedal seisvad isikud regulaarselt Venemaal ja püüavad leida kontakte presidendi administratsioonis, valitsuses, ärieringkondades, sest tervelt mõtlevad inimesed saavad aru, et Eesti majandusele on kasulik teenindada Venemaa ja Kasahstani transiitvedusid. Samuti arendada reisijatevedu ja turismi.

Nõukogude ajal oli Tallinn Kesk-Venemaa turistide jaoks kõige ihaldusväärsem linn. Nii oli alati. Kaunis arhitektuur, esinduslikud katedraalid, kultuur – kõik oli hästi.

Nüüd on seda märksa vähemaks jäänud. Asjad läksid niikaugele, et vene keelt ei õpitud seal enam üldse. Kuid nüüd on kõik muutunud: kui te lähete hotelli või kaupluse, siis igal pool leiab inimese, kes räägib vene keelt. Sellepärast said vene perekondade lapsed konkurentsieelse, sest nemad pidid selgeks õppima keerulise

KES TA ON?

Vladimir Jakunin

Venemaa Raudteede president

●● Jakunin veetis lapsepõlve Pärnus, kus tema isa teenis kuni 1962. aastani arvata-vasti Nõukogude piirivalves, sest Vene ajaleht Kommersant on teda nimetanud piirivalväge lenduriks. Õppis kuni seitsmenda klassini Pärnu 3. keskkoolis.

●● 1972. aastal lõpetas insenerina Leningradi mehaanikainstituudi.

●● 1985–1991 oli Jakunin Nõukogude Liidu ÜRO-esinduse diplomaat. 2000. aastal sai Jakuninist transpordiministri asetäitja, kolm aastat hiljem Venemaa Raudteede asepresident. Alates 2005. aastast on Vladimir Jakunin Venemaa Raudtee president. Tegemist on maailma kolme suurema transpordiettevõtte hulka kuuluva firmaga, kus töötab üle 975 000 inimese.

estee keele, neil on veel kodune vene keel ja peale selle mingi inglise või prantsuse keel. Need, kes leidsid, et eesti keelest piisab, et olla selles maailmas konkurentsivõimeline, kaugele ei jõudnud.

●●**Mida saaks meie riikide suhte parandamiseks teha Eestis, mida Venemaal?**

Ma olen venelane ja ma pole Eestile midagi halba teinud. Mida ma veel saaksin teha, et suhteid parandada? Ma käin Eestis, aitan ehitada kirikuid, teen koostööd oma seltsimeestega, kes mul seal on, vaatan üle kaubavoogude võimalusi. Ma ei muuda mitte kunagi oma suhtumist fašistidesse. Sellele seisukohale jään ma alati.

Mis puudutab eestlasi, siis natsionalistlikke elemente on Eestis alati olnud, ka Nõukogude ajal. On olnud Eestis ja on olnud Leedus. Leedus eriti. Ma mäletan seda aega, sest olin üpris teadlik noormees.

See on toimunud ajaloosündmuste tagajärg, repressioonide tagajärg. Kuid ärgem unustagem, et üldiselt korraldasid rahvusriikides repressioone selle ühikonna etnilised esindajad. Nii on tegelikult olnud alati. See millegipärast unustatakse.

Tegemist oli metsiku ideoloogiate vahelise võitlusega, millega kaasnes ebaõiglus ja tragöödiad.

Sellest on väga palju aega mööda läinud ja see, mida unustada ei tohi, on genotsiid. Fašism – see on rahvaste genotsiid, seda ei saa kunagi andestada. See on Nürnbergi protsessiga hukka mõistetud liikumine, ideoloogia. Riigid, kes soovivad ületada eelarvamusi ja arendada suhteid – nemad seda ka teevad. Eesti juhtide puhul pole ma selliseid samme näinud. Kõlavad pidevad süüdistused Venemaa olematu soovi kohta väike Eesti alla kugistada. Minule kui politoloogile kõlavad need süüdistused sellise rumaluse-na, et isegi ei soovi neid arutada. Meil on Venemaal omaenda probleemidega küllalt tegemist. ●

Ajakirjaniku reisi aitas finantseerida Venemaa Raudteed.

Savisaar ütles, et kiriku ehitamine demonstreerib tema tasakaalukat poliitikat.

Jakunin, kirik ja Savisaar

Otsuse toetada Lasnamäele õigeusu kiriku ehitamist 1,5 miljoni euroga tegi Vladimir Jakunin teatavaks 9. veebruaril 2010 toimunud Eesti-visiidil. Sama aasta lõpul avalikustas kaitsepolitsei, et Jakunin lubas Kesk-erakonna esimehele ja Tallin-

na linnapeale Edgar Savisaarele ning toonasele Tallinna abilinnapeale Deniss Boroditsile parlamendivalimisteks samuti 1,5 miljonit eurot toetust. Kolmandik toetust pidi makstama sularahas. Savisaar on erakonnale raha küsimist eitanud.

Loomakaitsjad otsivad Viikna elevandi Medi surma süüdlast

Elevandi surma põhjustas südamepuudulikkus, loomakaitsjad kahtlustavad kehva kohtlemist.

Piia Puuraid

piia.puuraid@epl.ee

Liikumine Loomade Nimel saatis veterinaar- ja toiduametele (VTA) avaliku pöördumise, milles toonitati, et elevandi surma oleks saanud ära hoida. Liikumise eestvedaja Kristina Mering rõhutas, et ametile on varem elevandi kehvast seisust teada andnud – nii kirjalike avalduste kui ka telefonikõnedega – Eesti loomakaitseselts, mitu rahvusvahelist organisatsiooni ja paljud kodanikud. „Mulle jääb arusaamatuks, kuidas nad said kõiki nende organisatsioonide pöördumiste ja kogu kompoti peale käia ainult ühe korra seda elevanti vaatamas,” ütles Mering. Tema sõnul on näiteks Saksamaa loomakaitseseorganisatsioon Pro Wildlife pakkunud elevanti Medile lausa Saksamaa loomapargis pensionipõlve veetmise võimalust. Sellele Meringi sõnul ei reageeritud.

Nõrdimust VTA suhtes on väljendanud ka Eesti loomakaitseselts. Seltsi avalduses

seisis, et seoses Tsirkuse Tuuri elevandi heaolu ja päritolu tuvastamisega edastas Eesti loomakaitseselts ametkonnadele kolme nädala jooksul mitu teadet. Politsei ei algatanud elevandi võimaliku peksmise kohta kriminaalasia, sest VTA jõudis esimesena sündmuskohale ja algatas menetluse. VTA elevandi väärkohtlemist ei tuvastanud, ent kummagi kinnitust pole siiani vesteldud ühegi seitsmest tunnistajast.

Tsirkus jätkab loomadeta

„Välisorganisatsioonide kinnitustel oli elevandi lont osaliselt halvatud ning elevanti oli tsirkuses osalemiseks pödur.

Loomakaitseselts: elevanti oli tsirkuses esinemiseks juba liiga pödur.

Meie tähelepanu juhiti sellele, et elevandi tervislik seisund ei luba teda mööda erinevaid riike ringi vedada ning teda peetakse üksikuna,” ütles loomakaitseseltsis töötav vabatahtlik Annika Lepp. Tema sõnul ootab selts VTA-lt põhjalikku selgitust, miks ei tehtud ele-

Mai lõpus löbustas elevanti Medi Viimsis veel huvilisi, ent loomakaitsjate arvates oleks ta juba siis võinud pensionile minna.

Foto: Martin Dremljuga

vandile korralikku tervisekontrolli ega küsitletud väärkohtlemise pealtnägijaid.

Tsirkuse Tuuri korraldaja Lauri Viikna loomakaitsjate süüdistusi ei kuula. „Mina usaldan professionaale ja need niinimetatud loomakaitsjad ei ole seda. Nemad on looma näi-

nud ainult piltide pealt, aga spetsialist käisid kohal,” väitis ta ja lisas, et elevandi surma uurimine on lõpetatud ja diagnoos pandud. Surma põhjuseks määrati südamepuudulikkus, mis Viikna hinnangul võib ka tavanimest tabada täiesti ootamatult. „Nüüd tuleb veel

oodata luba veterinaar- ja toiduametist ja siis, halb küll öelda, aga loom hävitatakse Väike-Maarja loomsete jäätmete hävitamise tehases.”

Viikna sõnul on talle pakutud kaht uut elevanti, kuid ta on keeldunud. „Tsirkus jätkab praegu, aga loomadeta.”

Mikser: viha õhutamine pole kuidagi õigustatud

Eilsel Sotsiaaldemokraatliku Erakonna üldkogul taunis erakonna esimees Sven Mikser äärmuslikke ja vihkamist õhutavaid üleskutseid.

Mikser ütles, et avalikuses kõlanud rassistlikud hüüdlused koos teiste võõravahast kantud avaldustega loovad muret tekitava mustri. „Õigus solvata, õigus teisele inimesele põhjendamatult haiget teha, teda diskrimineerida – see ei saa ega tohigi olla kellegi põhiõigus. Kui homofoobsete, rassistlike ja viha õhutavate seisukohtade kuulutajad apelleerivad oma arvamus- ja sõnavabadusele, siis mina kasutan oma sõnavabadust selleks, et öelda: ma pean taolisi seisukohti moraalselt tülgastavateks ja vastuvõetamatuteks,” sõnas ta.

Eesti tasuta ühistransport

Mikser peatus ka kohalike omavalitsuste valimiste teemal, kus SDE eesmärk on lõpetada Tallinnas Keskerakonna ainuvõim.

Eesseisvatest valimistest rääkis ka Keskerakonna esimees Edgar Savisaar erakonna volikogul laupäeval. „Kui võidame, siis teeme igale poole tasuta ühistranspordi, anname noortele peredele võimalused soodsaks eluasemeks, maksame pensionilisa.”

Spetsialistid soovivad, meistrid eelistavad.

Sanitaar- ja keskkonnatehnika | Tööriistad ja ehitusseadmed | Elektri- ja nõrkvoolusüsteemid

FEB
An **ahlsell** company

Kõik Laufen Pro Nordic sarja tooted vähemalt **20% soodsamad!**

WC Pott
Laufen Pro Nordic
8279520007801

- topeltseinaga loputuspaak
- veesäästlik loputus, 4,5/3 liitrit
- lisatasu eest saadaval mustust hülga LCC pinnakattega
- istekõrgus 43 cm

€ 231.-
tavahind 356.-

Seina WC
Laufen Pro Nordic
8209560000001

- lisatasu eest saadaval mustust hülga LCC pinnakattega

€ 130.-
tavahind 201.-

Prill-laud
Laufen Pro Nordic
8909523000001

- kõva prill-laud tunnustatud tootjalt Pressalit

€ 45.-
tavahind 70.-

Valamukapp
Laufen Pro Nordic 52cm valge
4830270954631

- eritellimusel võimalik valida 38 toonis
- kriimustus-, vee- ja ultravioletkiirguskindel
- integreeritud käepide

€ 228.-
tavahind 352.-

Prill-laud
Laufen Pro Nordic
8939553000001

€ 36.-
tavahind 56.-

Valamu
Laufen Pro Nordic 56cm
8109554001041

- mustust hülga LCC pinnakate

€ 98.-
tavahind 152.-

LAUFEN

Bathroom Culture since 1892 www.laufen.com

Spetsiaalselt Põhjamaade tarbeks arendatud tootesari

reddot design award
Hinnatud disain - Laufen tooted on pälvinud rahvusvahelise disainiauhinna

Kampaania kestab 10.06. - 30.06.

www.feb.ee / e-post: feb@feb.ee / telefon: 654 8500

TALLINN: Forelli 4 / Peterburi tee 44 / Paldiski mnt 247A (hulgiladu) **TARTU:** Ringtee 61B **NARVA:** Puškini 5 **RAKVERE:** Vase 1 / Narva 23F **VILJANDI:** Puidu 17 **PÄRNU:** Lina 22

Elizabeth Linder:

Facebooki spetsialist poliitika ja valitsuste teemal rääkis Eesti Päevalehele, miks peaksid poliitikud võrgustikus inimestega suhtlema.

Elizabeth Linder on Facebookis töötanud neli aastat. Neist kaks ja pool aastat on veetnud koos valitsuste ja poliitikutega.

Ta on aidanud üles ehitada Facebooki lehti ja andnud nõu, kuidas peaks silmapais-tev poliitik kanalit suhtluseks kasutama.

Miks peaksid poliitikud ja riigijuhid Facebookis olema ja seda kasutama? Vastus on üsna lihtne. Facebookil on nüüdseks üle miljardi kasutajakonto ning tänu nutiseadmete kiirele arengule on Facebook paljudel ka kogu aeg taskus. Uuringud näitavad, et keskmine nutitelefon kasutaja kontrollib oma telefoni 150 korda päevas. Peale helistamise ja sõnumite saatmise on Facebookis käimine kolmas levinum mobiiltelefoni rakendus. Kui Facebook oleks riik, oleks see maailmas suuruselt kolmas.

Linder ei vaeva end sellega, et veenda poliitikuid või ajakirjanikke, miks on oluline Facebookis kohal olla. See on iseenesestmõistetav. Faktid räägivad iseenda eest: hoomamatu hulk inimesi, kes võrgustikku iga päev tihedalt kasutavad. Facebook on muutunud nii populaarseks ja ühiskonda läbivaks, et akadeemikud on võtnud vaatluse alla selle mõju inimeste sotsiaalsusele. Võib-olla tarkvara abiga saadud ülemaailmne suhtlusplatvorm, virtuaalne kohvik ja parigipink hoopis võõrandab meid üksteisest? Uuringud on tõendanud, et Facebooki laikimine võib anda kallistusega sarnase emotsionaalse laengu. Kuid skeptikud Facebooki tegijaid ei puuduta – nende selja taga on massid, kes naasevad igapäev uuesti ja uuesti.

Kõne või suhtlemine

Elizabeth Linder selgitab päevast päeva riigijuhtidele ja poliitikutele, et tavainimesed tahavad, et nendega suheldaks ja vesteldaks. Kus mujal seda siis teha kui mitte Facebookis, kus kõik niikuinii on? Linderi jaoks on see uus juhtimisse suhtumine. Tavapärast on juhtimist defineerinud head oraatorid ja karismaatilised kampaaniameistrid. Mõiste „vestlus rahvaga” ei ole kunagi olnud poliitika mõiste-

buketi osa, ent 21. sajandil eeldab rahvas Linderi sõnul seda, et ka poliitikajuhid lödvestuksid veidi, oleksid nemad ise ja räägiks inimestega. Selgitaksid, mis on tehtud otsuste taga.

Poliitikute tavapärane suhtlus on pigem vertikaalne – ülalt alla –, kuid Linder arvab, et juba on tekkinud muutus mõtlemises ja selles, kuidas poliitikud Facebooki kasutavad. „Siiski on veel pikk maa minna, sest mingi osa poliitikuid peab Facebooki kohaks, kus oma sõnumeid läbi suruda. Oma promokampaaniat teha.” Selle asemel peaks taotlema hoopis läbipaistvat, isegi mitteametliku alatooniga suhtlust, arutelu rahvaga, on Linder veendunud.

„Reaalne vestluspõhise kahepoolse kommunikatsiooni võimalus tekib siis, kui olukord on täiesti muutunud, poliitikud hakkavad esitama rohkem küsimusi ja panevad oma meeskonnale südamele, et nad püüaksid aru saada, mida inimesed tegelikult arvavad ja kuidas esitatud küsimustele vastata. Alati ei pruugi sealt muidugi tulla seda, mis annaks alust poliitiliseks diskussiooniks. Nagu me teame, on see internet, kus igaüks võib öelda, mida heaks arvab. Kuid aeg-ajalt – ja see on saanud kinnitust ka mu vestlustes poliitikutega – võib saada inimestelt väga häid ideid, mis aitavad teha paremaid otsuseid.”

Miks peaks poliitik ise aeg-ajalt sotsiaalmeediaga tegelema? Linder ütleb, et inimesed peaksid mõistma, kui oluline on teada teemasid, mis on sotsiaalmeedias õhus, isegi kui Facebooki kontot haldab PR-tiim. See on tema sõnul oluline aspekt mõistmaks, mis ühiskonnale tegelikult korda läheb. Ja Facebooki kasutamise kõige positiivsem aspekt on, et see peaks hoidma poliitikud ausana. Kommentaare ei saa kinni panna.

Kus vähegi võimalik, peaksid poliitikud ka ise oma sotsiaalmeedias analüüs sõna võtma. Linder kiidab tava, et Facebooki postitaja paneb sissekande lõppu oma initsiaalid – olgu ta siis poliitik või keegi tema meeskonnast. „See on üsna hea lahendus, sest ilmselt ei oota enamik inimesi, et iga foto ja postituse oleks teinud poliitik ise. Aga see on läbipaistev, kui näeme, kes täpselt millegi taga on. Riigipealt ei oodata ega eeldata ilmtingimata, et ta ise laadiks sisu Facebooki. Kuid aeg-ajalt võiks ka riigijuht võtta ette teemad ja küsimused, mis on

Fotod: Vallo Kruuser

Poliitikud peaksid Facebookis suhtlema mitteametlikul viisil.

Kui poliitikud rahvaga ei suhtle, variseb süsteem kokku.

Iga inimene peab olema Facebookis ise vastutustundlik.

Esileedi võinuks Facebookis oma kulutusi põhjendada.

talle sotsiaalmeedias esitatud, ja neile ise vastata,” arvab Linder. „Kui väike poliitiline eliit hoiab poliitiliste otsuste kontrolli enda käes ega ava end rahvaga suhtlemisele, viib see valem lõpuks süsteemi kokkuvarisemiseni. See on ainult aja küsimus.”

Leidub ka häid näiteid poliitikutest, kes tajuvad rahva pulsi, kinnitab Linder. Näiteks Rasmussen Taani peaministri ja ka NATO peasekretärina. „Ta postitas aja ja koha, millal ja kuhu ta jooksmas läheb, ning kutsus inimesi endaga kaasa. Poliitikud ja nende meeskonnad peavad selliste rakenduste puhul mõistma, et virtuaalses keskkonnas on oluline osata kiiresti liikuda.” „Poliitikud on kerged sihtmärkid ka inimeste pilale: nad on avaliku elu tegelased, pidevalt avalikkuse silme ees – ka nal-

jad tuleb alla neelata ja omaks võtta. Võib-olla pole neil varem tulnud sellise asjaga kokku puutuda. Ma arvan, et vahepeal tuleb ka nalja teha, sellest võib nende karjäärile muul moel kasu olla – see näitab, et nad elavad tõesti samas helistikus, milles rahvaski.”

Uus võim on pehme

Uutmoodi kommunikatsioonile lähenemist iseloomustab Linder väljendiga „pehme võim”. „Keskmine Facebooki uudistevoog on kombinatsioon erinevatest suhtlustest: pere, sõbrad, kolleegid, tuttavad, brändid, millest inimene hoolib. Kui poliitika ja valitsuskommunikatsioon saab üheks neist interaktsioonidest, muudab see valitsusmaailma selliseks, mis ei ole ilmtingimata ülejäänust erinev, vaid lõbus, emotsionaal-

ne. Sellel on kodanike aktiivsusele väga suur mõju.”

Seevastu Facebooki n-ö klassikaliseks poliitkommunikatsiooniks kasutamine on Linderi arvates väär: „Suurte sõnumite ja igapäevaste asjade edastamiseks olgu üks kanal, kuid tõeliselt edukas Facebooki-strateegia eeldab dialoogi. Tuleb mõista, et vahepeal on normaalne olla haavatav, mitte teada kõiki vastuseid, olla inimene.”

Facebook on ühtlasi koht, kus saab vastuolulistes olukordades inimestega otse suhelda ja olukorda selgitada. Seda oleks Linderi arvates võinud teha ka presidendiproua Evelin Ilves oma rõivakulude juhtumi puhul. „Võin oma kogemuse põhjal öelda, et on väga oluline, et riigipea või poliitik oskab tunnetada rahva pulsi, saab aru, millest inimesed

räägivad. Facebooki kommunikatsiooni võtmeküsimus ei ole üksnes see, mis sisu sinna üles läheb, vaid ka kuidas anda tagasisidet, reageerida küsimustele ja teemadele, mis on õhus. See on äärmiselt oluline.”

Suur Vend näeb kõike?

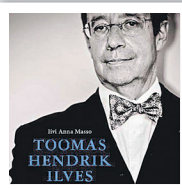
Kui inimesed ühendavad poliitika ja valitsuse ning Facebooki mõiste, siis teeb paljudele muret, et Facebook võib olla poliitilistele jõududele jälgimis- või jälitustööriist. Näiteks vähem demokraatlikes riikides. Kuidas vältida, et Suur Vend ei läheks tohutu informatsioonipagasi kallale, mis Facebookis sisaldub? „Iga suhtlusmeetod, mille tehniline platvorm on avalik, peavad inimesed kasutama vastutustundlikult. Peab mõistma, et potentsiaalselt on kõik näha miljonitele inimestele.” Oma töös on Linder selle-

Facebook hoiab poliitikud ausana

Uus mõiste poliitikas: vestlus rahvaga, kus juhid selgitavad otsuste tagamaid.

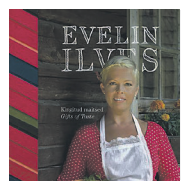
Aeg-ajalt tuleb inimestelt häid ideid, mis aitavad teha paremaid otsuseid.

KUIDAS KASUTAVAD POLIITIKUD FACEBOOKI?

Toomas Hendrik Ilves

35 458 meeldimist · 989 räägivad sellest
Postitab eelkõige visiitidest ja tegemistest. Fotoalbumid üritustest (Kevadtorm, emadepäev jne). Samuti postitab kõnesid ja välismeedias ette tulnud eestlaste tegemisi. Mitteametlikku sisu ei leidu üldse. Ilmselt peab seda üleval kantslei pressiosakond.

Evelin Ilves

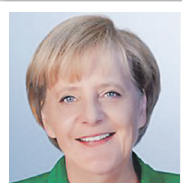
14 235 meeldimist · 257 räägivad sellest
Silma jäävad inimeste postitused Evelin Ilvese profiilile, nii riistele kulutamise kui ka Soomes elava isa kohta. Ühelegi neist ei ole vastatud. Enamik postitustest on lingid või pildid esindusüritustelt, tihti ilma igasuguste kommentaarideta. Jätab PR-meeskonna töö mulje, postitused kolmandas isikus.

Barack Obama

35 843 352 meeldimist · 606 472 räägivad sellest
Segu kampaaniast ja isiklikust sisust. Leheküljel enamasti postitused, mis räägivad Obamast kolmandas isikus – tundub, et tegemist on tiimi ülal peetava leheküljega. Ühtlasi on ka mõned isiklikumat laadi fotod (nt kus ta on Michelle'iga) selliselt postitatud, et seda võis teha ka president ise – näiteks emadepäeval.

Mõned meemi stiilis postitused, poliitilise sisuga, samuti lemmikloomapostitused. Mitmed üleskutsed ja postrilikud kampaania loosungitega pildid, samuti pildid, kus Obamat ennast peal pole.

Angela Merkel

280 537 meeldimist · 18 460 räägivad sellest
Saksakeelne lehekülg. Postitused on kõned ja kohtumised, esinemised. Mõnede postituste lõppu on märgitud „/AM“, mis võib viidata, et lehekülge haldavad nii tiim kui ka Merkel ise. Mitteametlikku sisu ei ole, ainult poliitilised tegemised ja fotod. Enamik postitustest räägib Merkelist kolmandas isikus, mis viitab tiimi kohalolekule. Aga näiteks kevadpühade tervitus oli kirjutatud stiilis, mis viitas ka kantsleri enda tegevusele.

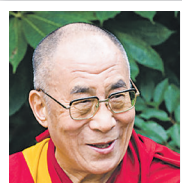
Anders Fogh Rasmussen

99 347 meeldimist · 6147 räägivad sellest
Pildid visiitidelt, koosolekutelt, üritustelt, palju käesurumist. Postitab minavormis, mis viitab Rasmussenile enda aktiivsusele. Enamik pilte ja videoid on ametlikelt üritustelt, aga ka näiteks Washingtonis ja Tokyos jooksmas käimisest. Üles on pandud ka pilte isiklikult puhkuselt alpides. Mõned postitused, nt reisimuljed, algavad „kallid sõbrad“ pöördumisega ja alla on kirjutatud tema eesnimi.

Jón Gnarr

69 375 meeldimist · 3051 räägivad sellest
Reykjavíki linnapea postitab isiklike mobiilifotosid, huvitavaid lugusid, filmisoovitusi, veidraid pilte endast (kostüümidest ja ümberkehastumistest) ja oma elust, samuti visiitidest ja üritustest. Vahendab leheküljel mittepoliitilisi mõtteid. Toetab avalikult seksuaalvähemusi ja räägib avatult oma ADHD-st. Haldab oma Facebooki ise.

Dalai-laama

5 147 714 meeldimist · 271 647 räägivad sellest
Jagab õpetusi ja mõtteterasid ning dalai-laama kõnede-visiitide sisu. Tegemised ja käimised on alati kolmandas isikus, on ka palju mõtteterasid. Kõigil piltidel on dalai-laama ka ise. Lehekülge peab üleval tema tiim.

Vladimir Putin

396 200 meeldimist
Pole Facebooki lehekülge (inglisekeelset). Küll on temale pühendatud lehekülg, mis on automaatselt koostatud Wikipedia artikli põhjal.

Petturid üritasid maksta võltsitud krediitkaardiga

Füüsiliselt valmis tehtud võltsitud krediitkaarti

pole Eestis kasutatud

juba tükil ajal.

Ann-Marii Nergi
ann-marii.nergi@epl.ee

Eelmise nädala lõpus pidas politsei Tallinnas kinni kaks Malaisia kodanikku, kes üritasid Estraveli reisibüroodes ja veel mitmes teises ettevõttes maksta võltsitud krediitkaartidega. 26- ja 30-aastasele mehele esitati kahtlustus võltsitud maksevahendi käitlemisest ning Harju maakohus võttis mehed eeluurimise ajaks vahi alla. Estraveli turundusjuhi Jaanika Ritsoni sõnul ei olnud võltsitud kaarte võimalik väliste tunnuste järgi õigest

eristada, nimesid kattusid nii kaardil kui ka passis. „Reisiteenuse eest üritati maksta mitme krediitkaardiga, aga makse ei õnnestunud. Informatsiooni, et tegemist oli võltsitud kaartidega, saime Swedbankilt.”

Panga pressiesindaja Mart Siilivask ütles, et võltsitud kaardiga võib makse ka läbi minna, kuid pankadel on pidev kohustus kaarditehinguid monitoorida. See peaks selliseid väärkasutusi ära hoidma. „Sellist juhtumit nagu käesolev, kus on vaeva nähtud kaart füüsiliselt valmis teha, ei ole esinenud väga pikka aega,” kinnitas Siilivask. Magnetribaga kaardi puhul tuleb kaupmehel kahtluse korral kontrollida kaardi turvaelemente ning helistada pank. Tähelepanelik tasuks olla, kui klient proo-

vib maksta mitme pangakaardiga. „Pakume kaupmeestele koolitust, kuidas kontrollida pangakaartide turvaelemente. Pank hüvitab ka kaardiomanikule tekkinud kahju, kui on tuvastatud kaardipettus, milles kaardiomanik ei ole süüdi.”

Põhja prefektuuri majanduskuritegude talituse juht Roger Kumm ütles, et koostöös pankadega selgitab politsei eeluurimise käigus välja võimalikud kohad, kus kaartidega makseid sooritati. „Kui teenindajale tundub, et klient kasutab maksmiseks pangakaarti, mis võib olla võltsitud või mis ei ole tema oma, tuleks esmalt pöörduda oma kodupanga poole. Kui pank kinnitab kahtlust võltsimises, tuleks juba pöörduda politsei poole,” selgitas Kumm. ●

Uus eelnõu muudab isaduse tuvastamist

Justiitsministeerium saatis kooskõlastusele perekonnaseaduse muudatuste eelnõu. Sellega muutub elatise väljanõudmine, eestkoste määramine, ühise vara kaitse ja isaduse tuvastamine juhtudel, kus lapse isaks ei ole abikaasa.

Justiitsminister Hanno Pevkuri sõnul täpsustatakse või-

malust nõuda elatise kohustuse täitmist näiteks kroonilise elatisvõlglaste vanematelt. See peaks püsivaid elatisvõlglaste korral kutsuma ja panema neid oma kohustust täitma. Ta lisas, et selgemad peavad olema ka muud regulatsioonid. Näiteks need, mis määravad hooldusõiguse või ülal-

pidamiskohustuse. Eelnõuga muudetakse ka isaduse tuvastamist. „Praegu kehtib põhimõte, kus abielu korral eeldatakse, et lapse isa on abikaasa. Tegelikult elus on see aga tekitanud probleeme, mistõttu pakume välja lahenduse,” rääkis Pevkur. See tähendaks, et abikaasa isadus ei ole eeldatav, kui lapse on eostanud keegi teine, kes isaduse ka omaks võtab. Lapse emal poleks siis enam vaja abikaasa nõusolekut, et lapse tegelik isa saaks isaduse omaks võtta. ● **Delfi**

Facebookis on poliitik aus – kommentaare kinni ju ei pane.

le ka kinnitust saanud ja leiab, et inimesed on enamasti valmis mõistma, et Facebooki lehel olev avalik info ongi avalik.

„Aktivistid ja ühiskonnaliidrid, kellega konfliktipiirkondadeski kokku puutusin, ei vajanud minult õpetust interneti turvalisuse kohta. Nad teadsid seda, kuidas oma privaatsust ja identiteeti kaitsta, palju paremini kui näiteks mõni ameeriklane. Teisest küljest – ametivõimudest, kes üritavad infot välja peilida: Facebookis on tiim, kes tegeleb infonõuetega, ja meie peamine eesmärk on igal juhul kasutajate turvalisuse tagamine.” Niisiis toimib Facebook Suure Venna vastu? „Töötame oma kasutajate turvalisuse heaks. Kulutame üsna palju energiat selleks, et mõista, mis kasutajaid häirib ja kuidas me saaksime panna neid ennast turvalisemalt tundma.” ●

mollerauto.ee

MöllerGruppen on juhtivaid autoettevõtteid Põhja-Euroopas, mis asutati 1936. aastal Norras. Ettevõtte tegeleb Audi, Volkswageni ja Škoda sõidukite impordi, jaemüügi, hoolduse ja finantseerimisega, samuti kinnistute arendamise ja haldamisega.

Möller Auto Tallinn AS kuulub MöllerGuppen-i kontserni, tegeleb Volkswageni toodete jaemüügiga, müües uusi ja kasutatud autosid ning autode varuosasid ja tarvikuid. Samuti pakub ettevõtte müügi järgset hooldust, remondi- ja garantiiteenuseid.

MEESKONDA ON OODATUD MÖTTEERGAS
TEENINDUSE KONSULTANT

Teeninduse konsultandi **tööülesanneteks** on klientide tehniline nõustamine, hooldus- ja remonditööde organiseerimine ning sõidukite vastuvõtmine ja üleandmine, pakkudes sealjuures professionaalset klienditeenindust.

Ootame sind meeskonda, kus loogilise mõtlemisega, kohusetundlikud kolleegid ei aja ka keerukamates olukordades arvutiklaviatuuri klahve sassi. Meeskonnas kõneldakse lisaks suurepärasele eesti keelele suhtlustasemel vene ja inglise keelt.

Lisainfo:
personalijuht Sju Nuuter, tel 622 2214.

CV saata **hiljemalt 20. juuniks** e-posti aadressil sju.nuuter@moller.ee

Möller Auto
Mustamäe tee 6, Tallinn, 10621

Verivärske õpetaja: seda tööd võiksin ka tasuta teha

Sügisest täiskohaga

õpetama hakkav Noored

Kooli 7. lend annab Viimsi

koolis proovitud.

Riin Aljas

riin.aljas@epl.ee

Keskpäeval valitseb Viimsi kooli klassiruumis peaaegu hiirvaikus, kuulda on ainult 24-aastase lühikestes püksides meesõpetaja ühivaikset sosinat. Justkui võluväl on alles teist päeva tunde andev Indrek Lillemägi 20 esimese kuni kolmanda klassi põngerjat palaval päeval nii tähelepanelikult lugema saanud, et kui kujutlusvõimet on, siis võib ajude ragistamist lausa kuulda. Käimas on funktsionaalse lugemise tund.

Kõrvalklassi inglise keele tunnis on veidi rohkem melu. Samuti teist päeva tunde andev 24-aastane Kadri Kandima palub murdeas õpilastel kohtade nimesid loetleda. Aktiivsusega neil probleeme pole ja käed tõusevad üksteise võidu. „What else can you see in Tallinn, which is not in Viimsi?” – „... hipodroom! Õpetaja, kas te üldse teate, mis asi on hipodroom?” vastab üks agar tüdruk. On selge, et igav noorel õpetajal ei hakka.

Kadri, Indrek ja veel 12 lugeget on Noored Kooli 7. lennu verivärsked õpetajad, kes õpetavad ettevalmistuskoolituse raames Viimsi suvekooli tulnud õpilastele inglise keelt, funktsionaalset lugemist ja matemaatilis-loogilist mõtlemist. Küsida, miks nad õpetajaks tahavad saada, näib veidi mõttetu, sest nii säravate silmadega inimestel on ilmselt missioonitunde üleküllus – ja ma ei liialda. „See on asi, mida ma võiksin ilma rahata ka teha,” ütleb Kadri kogu südamest ja naerab: „Muidugi kui mul mõni muu sissetulekuallikas veel oleks.”

Palk on naljanumber

Ehkki noored teevad palga üle nalja, on see õpetajate puuduse põhiküsimus. Ligi pooled Indreku kunagised klassikaaslased tahtsid õpetajaks saada – poisse täis realklassis.

„Nüüd ei mõtle aga keegi enam nii, vaid suhtumine on see, et enne õpetajaks ei saa, kui rikast abikaasat ei ole,” ütleb Indrek. Paistab, et neid ennast ei ole palgasumma ja õpetajaametile omased ületunnid ära ehmatanud, sest Kadri räägib rõõmsa õhinaga, kuidas ta üleile poole kaheni tunde ette valmistas ja pool seitse

Kehaline kasvatus? Ei, lugemistund 2013. aastal: peagi koolis eesti keelt õpetama hakkav Indrek Lillemägi andis esimese klassi lastele lugemisõkuse arendamiseks mängujuhtumise ja kontrollis hiljem, kuidas nad juhustest aru said.

Foto: Eero Vabamägi

tõusis. „See ongi normaalne,” ütleb ta.

Uurides noortelt, mis siiani on õpetajaameti juures kõige raskem olnud, ootan lugusid ülbetest seitsmendikkudest.

Selle asemel ütleb Indrek, et kõige valusam küsimus on hoopis, mida teha kõige tublimatega. „Enamasti läheb põhirõhk nendele, kes jäävad maha, aga sama palju tähelepanu peab jätkuma nendele, kes edasi jõuavad. Jutustamist nähakse tunnis probleemina, aga sageli tekibki see sellest, et lastel on igav,” selgitab ta. Jutust, et tänapäeva lapsed ei taha lugeda, ei soo-

vi noored õpetajad kuuldagi. „Neil on vahetunnis raamatud kaasas ja kõik ütlevad, et neile meeldib – nad lihtsalt loevad teisi asju. Ja ka räägivad teistest asjadest,” selgitavad nad.

Indrek toob näite sellest, kuidas ta kasutas sõna välikäimla – õpilased näitasid näpuga ukse poole ja arvasid, et tegu on väljapääsuga. „Sõnavara on pidevas muutumises, seetõttu tuleb pidevalt ka õpetajana oma sõnakasutust jälgida, et lapsed aru saaksid,” selgitab ta.

Viimsis õpetavad Indrek ja Kadri veel ühe nädala. Sügisest saab Kadrist Jüri gümnaasiumi inglise keele õpetaja ja Indrekust mõne maakooli eesti keele ja kirjanduse õpetaja. ●

Kadri räägib, kuidas ta poole kaheni tunde ette valmistas ja pool seitse tõusis.

Jutustamine on tunnis probleem, aga lobisema hakatakse siis, kui on igav.

Aastas lisandub 10–20 õpetajat

Igal aastal asub Noored Kooli programmi kaudu Eesti koolides õpetama 10–20 tegusat ja missioonitundega noort.

Tegemist on vähemalt bakalaureusekraadiga, ent mitte õpetajakoolitust saanud noorte inimestega, kes hakkavad õpetama oma saadud erialaga lähedalt seotud aineid.

Tänavu kandideeris programmi 149 noort ja koolidesse õpe-

tama läheb neist 14. Koolis õpetavad noored kaks aastat.

Õpetamise ajal tehakse koostööd Tallinna ülikooliga ning omandatakse teadmisi väljatöötatud õpetaja- ja liidrikoolituse programmis.

Üldiselt jäävad kooli tööle umbes pooled osalenud, ülejäänud jätkavad haridusellu panustamist väljaspool kooli ja teistes valdkondades.

1.–7. lennuk on olnud 23 noormeest ja 69 neidu.

●● Eesti keel ja kirjandus	19
●● Inglise keel	20
●● Ajalugu ja/või ühiskonnaõpetus	20
●● Keemia ja/või füüsika	9
●● Loodusained	12
●● Matemaatika	5
●● Keelekümblus	4
●● Saksa keel	1
●● Käsitöö või tööõpetus	2

EPL rikkus head ajakirjandustava

Pressinõukogu arutas Põhja-Tallinna vanema Karin Tammemäe kaebust Eesti Päevalehes 18. veebruaril 2013 ilmunud juhtkirja „Kalendrid või supp” ja artikli „Linna supiköögi vabatahtlikud peavad eelarvest puudujääva raha ise otsima” peale ja otsustas, et leht rikkus head ajakirjandustava.

Artikkel räägib Tallinna linnas abivajajatele söögiportsjoni tagamisest ja sellest, et supikööde töö on enda peale võtnud vabatahtlased. MTÜ Sõbra Käsi juhataja ütleb artiklis, et Tallinn ei anna kogu vajaliku supikoguse – 220 portsjoni –, vaid ainult 162 portsjoni jaoks raha. Lehe väitel on vabatahtlikud sunnitud otsima ja paluma annetajaid, et supp kõigile lauale saada. Lehe väitel on puudujääva summaga samas suurusjärgus tellitud Põhja-Tallinna linnaosale linnaosavandema pildiga kalendrid. Juhtkirjas väidab leht, et Tallinna linn on kalendrid tellides käitunud lubamatult, lisaks on eksitud elementaarse demokraatiareegli vastu: riigi ja kohaliku omavalitsuse suhtekorraldustöö peab lõppema seal, kus algab valimiskampaania.

Põhja-Tallinna vanem Karin Tammemägi kaebas pressinõukogule, et kalendrite väljaandmine ei ole kuidagi seotud valimiskampaaniaga ja kalendrid telliti hoopis Põhja-Tallinna elanike soovil ning eelmise aasta lõpus. Kalendritele trükiti linna juhtide pildid, et kodanikud teaksid, kelle poole nad pöörduma peavad, kui neil on mure. Samuti ei ole kaebaja rahul, et Põhja-Tallinna valitsuselt kommentaari ei küsitud ja seega esi-

tas leht eksitava ja ühekülgse info. Kaebaja leiab, et juhtkirja pealkiri eksitab lugejaid ja loob alusetuid seoseid. Karin Tammemägi kinnitas kaebuses, et linnakodanikul oli võimalus saada nii kalender kui ka abivajajal supp. Linnaosa eestvedamisel oli juba menetluses ka supiköögi ressursside eraldamine.

Eesti Päevaleht vastas, et ajakirjanik suhtles Tallinna sotsiaal- ja tervishoiuametiga, sest sotsiaalhoolekandega tegeleb just vastav asutus. Leht lisas, et ajakirjanik suhtles ka Põhja-Tallinna linnaosa pressiesindajaga. Kuna supiköögidel jäi juhtkirja ja artikli avaldamise hetkel puudu sama summa, mis kulutati kalendritele, siis toodi avalikkusele näitena välja kalendritele kulutatud linnaraha, märkis leht. Lehe kinnitusele on olnud tegemist mitte näpuga näitamisega, vaid minevikus toimunud linna tegevuse kirjeldusega.

Pressinõukogu otsustas, et Eesti Päevaleht rikkus artikliga ajakirjanduseetika koodeksi punkti 5.1., mis näeb ette, et kui kellegi kohta avaldatakse tõsiseid süüdistusi, tuleks talle pakkuda kommentaari samas lehenumbris. Pressinõukogu leiab, et Eesti Päevaleht esitas Põhja-Tallinna linnaosa kohta tõsiseid süüdistusi kalendrite eelistamisel supiköögidel ning seetõttu oleks pidanud leht andma linnaosale võimaluse omapoolseks kommentaariks.

Pressinõukogu leiab, et juhtkirjaga leht hea ajakirjandustava vastu ei eksinud. ●

*Pressinõukogu esimees
Eve Rohtla*

1 LAUSEGA

LASKEVÕISTLUS

Afganistanis Helmandi provintsis teenivad Eesti kaitseväelased toetavad Camp Bastionis heategevusliku laskevõistluste sarjaga vigastada saanud võitluskaaslasti.

ANNETUSED

2012. aastal deklareerisid Eesti mitetulundusühendused 16,3 miljoni euro ulatuses saadud annetusi. Viie aastaga on annetused enam kui miljoni euro võrra suurenenud.

Nõmme Linnaosa Valitsus

AVALIKUSTAB

Viljandi mnt, Pärnu mnt, Rulli tn ja raudtee vahelise maa-ala detailplaneeringu, millega muudetakse Viljandi mnt 2b kinnistu senine ärimaa sihtotstarve 80% ärimaa ja 20% sotsiaalmaak ning määratakse kinnistule ehitusõigus kuni 4-korruselise äri- ja ühiskondliku hoone rajamiseks.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Nõmme Linnaosa Valitsuse ruumides, Vabaduse pst 77, I korrusel ja Tallinna Linnavalitsuse I korruse infosaalis, Vabaduse väljak 7, alates 25. juunist kuni 9. juulini 2013, samuti Tallinna planeeringute registris aadressil <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>

Tsentrosaurus, üks suuremaid taimetoidulisi dinosauruseid, on olnud aastaid Gerdi lemmikmänguasjade hulgas. Ta karjatas teda koos teiste taimetoidulistega, kuni saabusid mängult lihatoidulised. Siis läks vingeks võitluseks.

Fotod: Ain Liiva

Sauruste peremees karjatab ligi kahtesadat iidset elukat

Eesti Päeva
lehe suve
näitus

Rein Sikk
kogujate kuraator

**13-aastane Uhtna põhi-
kooli õpilane Gert Evert
annab sauruste tundmi-
ses enamikule meist
silma ette.**

Kui ema Annika köitis aastate eest Gerdi kaela dinosauruse pildiga pudipõlle, ei osanud ta aimata, et paneb sümboolse aluse poja kollektsioonile ja unistusele. Reporter satub Gerdi tuppa astudes korraga triiase ja kriidiasustusse, 230 kuni 70 miljonit aastat tagasi.

„Täna ma väga enam paleontoloogiks saada ei taha, selleks peab Eestist ära minema. Aga mine sa tea,“ sõnab Gert oma loomakarja keskel Virumaal Jäätma külas. Just on lõppenud ta veerandtunnine kiirloeng. Seinalgi möllavad eelajaloolised elukad, mis on poja kõrval dinoharidust saanud ema joonistatud, Gert aitab. Vanemate ja vanavanemate toel seitsme aastaga kasvunud kollektsioon elab suures kastis, vett täis klaaspurgis ja ise kokku kleebitud saurusemaailmades. ●

Türannosaurusele andsid levinud nime T-Rex teda õuduste loomiseks liiga usinalt kasutanud filmimehed. Gerdi arvates ekspluateeritakse türannosaurust liialt.

Sellist dinosaurust pole tegelikult olemas olnud, kuigi ta meenutab natuke allosaurust. Siiski on elukas üks Gerdi lemmikuid ja üks esimesi ta kogus. Täna seki veidi katki.

Stegosaurus, looduslik radiaator. Kuuma ilmaga pööras end ninaga päikese poole, päike paistis kilpide vahelt läbi ja ei soojendanud elukat liiast. Külma laskis ta päikesel kilpe soojendada ja püsis niiviisi ka ise soojas. Võitluse ajaks pumpas stegosaurus kilpidesse verd, muutes need vastaste hirmutamiseks värvikirevateks. Gert seletab õhinaga.

SUUR SOOV

● „Dinosauruste valmistajad kasutavad kogu aeg samu liike. Aga tahaksin saada midagi tõesti erilist ja väga suurt,“ unistab kollektsionäär Gert Evert.

Eesti Päevalehe suvenäitus

... on igal esmapäeval ilmuv sari, milles tutvustame vahvaid kogujaid, pärandi hoidjaid ja nende erilisi kollektsioone. Pakume näituse võimalust EPL-i veergudel, veebis ja digilehes.

TEATAGE KOGUJAIST JA
KOLLEKTSIOONIDEST: rein.sikk@epl.ee.

No mitte ei tule selle loodusliku kiivriga sauruse nimi meelde, jääb entsüklopeedia teadmisi puistunud Gert korraka jänni. Meeles on aga see, kuidas lasteaias sai poistega just neid dinosauruseid mängitud. Pandi kiivrid pähe ja joosti pead kokku. Prauhh!

Brachiosaurus, üks kõige pikemaid, võis kasvada 26-meetriseks. Gert sai sauruse spetsiaalsest paleontoloogi mängukompletist, kus luustik tuli savi seest vasaraga välja kopsida ja uuristada, seejärel kokku panna. Väga huvitav oli.

a

ARVAMUS

KUNST ON KURBADELE

Need, kes armastavad elu, ei loe. Nad ei käi tegelikult ka kinos. Ligipääs kunsti universumisse on rohkem või vähem vaid nendel, kel on maailmast kergelt kõrini.

KIRJANIK MICHEL HOUELLEBECQ

NOORTE VAESUS

Eestis kasvab suhtelises vaesuses elavate 16–24-aastaste noorte osatähtsus. 2001. aastal elas suhtelises vaesuses

20,5% selle vanuserühma noori, 2007. aastal 15,7% ja nüüd 21,4%.

Statistikaamet

GEIPAARIDE ÕIGUSED

Saksa konstitutsioonikohus otsustas möödunud nädalal, et registreeritud partnerluses elavatel homoseksuaalsetel paaridel peab olema õigus samasugustele maksusoodustuste-

le nagu heteroseksuaalsetel abielupaaridel. „Konstitutsiooni-kohtu otsus tugevdab homoseksuaalsuse aktsepteerimist ühiskonnas,” märgib Saksa ajaleht. **Süddeutsche Zeitung**

TAHAKSIN anda lapsele hea stardi. Kas olen sellepärast süüdi?

Lapsevanem kui riigivaenlane

Birk Rohelend

lapsevanem ja kirjanik

Minuga on juhtunud selline kummaline lugu, et olen sooritanud riigivastaliskuri-tegu. Pean valima poole. Peaksin tänaseks teatama soovist oma esimese klassi laps õppima registreerida, aga nende ridade kirjutamise hetkeks pole Tallinna Keskkooli põhikoolil, kuhu lapse tahaksin õppima panna, veel ametlikku vastust koolitusloa kohta. Seni oleme lapsega justkui illegaalide paadis, hulpides määramatult lainetaval ookeanil kui kaks jumala armust hüljatud Robinsoni.

Tunnen end paariana, kuna tahaksin lapsele anda hea haridusliku stardi. Et ma tahaksin, et ta õpiks inimeste juures, kelles mul on usku, koolis, mille jätkusuutlikkusesse ma usun, ja õpiks süvendatult aineid, milles ta on senini näidanud märkimisväärt nutikust. Et

ma tahaksin, et temaga tegeletakse personaalselt, arendataks tema tugevaid külgi ja aidataks järele neid, milles ta on täna veidi vähem tugev, ning et teda ei käsitletakse kui pisikest mutriket hiiglaslikus masinavärgis.

Emeriitprofessori Viive Riina Ruusi („Reaali põhikool on halb pretsedent”, PM 6.6) sõnul pole reaalkallakuga erakooli justkui asja näiteks üksikemade lastel. Aga minagi olen lahutatud ja tehniliselt võttes üksikema.

Tulen ka vaesest perest

Mina tulen ka vaesest perekonnast, väikelinnast, kus kaotati viis gümnaasiumi ära pea-aegu üleöö, asemele jäeti üks. Ma ei usu, et keegi küsis lastevanemate arvamust, et keegi küsis laste arvamust ja vaevalt,

Tulen vaesest perest, väikelinnast, kus kaotati viis gümnaasiumi, asemele jäeti üks.

et pedagoogide arvamus – kelle igapäevatöö muutuks mitu korda raskemaks või kadus hoopistükki – kellelegi üldse korda läks. Seda kõike tehti nii-öelda parema hariduse ja efektiivsuse nimel. Aga mis efektiivsusest me siin räägime? Kellele on kasulik õpetajakoh-

tade kadumine, koolikohtade kadumine ja linnaelanike kadumine? Kellele on kasulikud need mustendavad aknad, lagunevad poefassaadid, päikeses käes kõrbevad purskkaevud ja auklikud teed? Me kõik teame vastust, aga me ei taha seda välja öelda. Häbeneme, kannatame, vaatame maha.

Ja selle sundolukorraga peaksin ma justkui leppima. Peaksin kartma seda ikka veel jõuliselt lehvivat kommunismikolli varju, mis riiklike meetmetega sätestab kastisüsteemi. Mitte ei suuna lisaraha haridusse, vaid võtab aktiivsetel kogukondadel pea maha. Et igaüks jääks sinna, kus on tema sünnipärane koht, õpiks sõltumatult oma vaimsest võimekusest ühesuguse programmi järgi.

Minu omandatud reaalariduse parim külg on, et ma saan aru. Ma oskan näha laimat pilti. Lahkusin geenitehnoloogia valdkonnast kümme aastat tagasi väga õigetel põhjustel – nähes geenivaramuga kaasnevat eetilist katastroofi, mille käigus pööratakse rahaks mitte ainult meie, vaid ka laste ja lastelaste tulevik. Tulevik, kus iga inimene on sunnitud maksma oma geneetiliste puudujääkide pealt. Ja seda hüüdlause tuules purjetava propagandalaevaga.

Aga sellest me ju ometi võrdsuse kontekstis ei räägi. ●

REFORMIERAKONNAST: on täiesti ükskõik, kumb pool valetab

Skandaalidest väsinud

Rein Raud

kodanik

Ma nii väga tahaksin, et vestlus poliitikast ei oleks peajasjalikult vestlus poliitikutest. Et diskussiooni keskmes oleksid probleemid ja lahendused, mitte järjekordse broilertankisti rabavad väited spioonifilmile kohastest süžeedest, kus esinevad rahvale tuntud nimed. Ma ei pea võimatuks, et keegi omab ka praegu ettekujutust, kuidas nende hääletuste ja identiteedivargustega tegelikult oli. Mina igatahes ei oma, aga kõige kurvem on mu meelest see, et see mind ka absoluutselt ei huvita.

Mul on täiesti ükskõik, kumb pool valetab. Või õigemini: ma arvan, et nad kõik valetavad. Valetavad toimivaimal võimalikul moel, esitades tõe killukesi täpselt orkestreeritud seades, et uskumajääja mõtteis sünniks neile sobiv pilt. Aga mida edasi, seda keerulisem on mul uskuda keda iganes skandaale kommenteerivatest poliitilistest kõneisikutest. Miks peaks mind huvitama näiteks Keit Pentus-Rosimannuse arvamus selles küsimuses, kui ma seni ei tea, kes tegi riigikogu arvititest Autorollo rahaülekandeid? Miks peaksin võtma tõsiselt Kristiina Ojulandi süüdistusi pikalt kestnud võltsimise teemadel, kui need kõlavad alles nüüd, kus ta ise on tõstetud skandaali keskmesse? Mis sest, et mul on tõesti raske uskuda ka seda, et temasugune kaugel jõudnud ja nii palju näinud poliitik peaks paarikümne sisevalimishääle nimel nii kõrge kukkumisega riskima.

Tehnoloogide võim

Kes viitsivad, arendavad selistes oludes vandenõuteooriaid. Kes teab, võib-olla on mõni neist ka õige. Et Ojula oli vaja kõrvaldada, sest valitsus tahab arendada autoritaarsete lähinaabrite suhtes vähem printsiipaalset kurssi. Või et temast võiks saada reaalse pretendent erakonna liidri kohale, aga see tähendaks

praegustele hallidele kardinalidele kindlat minekut.

Mõlemad väited kõlavad usutavalt, eriti kui olla lugenud hulgaliselt poliitilisi põnevikke. Aga ma kardan, et tegelikkus on veel kurvem. Nimelt, et meie poliitilise süsteemi on seestpoolt väga suurel määral üle võtnud poliittehnoloogide, poliitmäändžeride, poliitproduktentide seltskond, kes meile nähtavate nimede ja nägudega omavahel malet mängib. Et nii mõnegi tuntud poliitiku jaoks on kapis olemas skandaal, mille võib õigel hetkel käiku lasta. Et kogu see mustade skeemide võrk lihtsalt ongi nii keeruline, et mis tahes sõltumatu uurija selle rägastikus kohe orienteerumisevõime kaotab. Ja kõige selle tulemusena ei tee riigi jaoks olulisi poliitilisi otsuseid mitte valija ega ka need, keda ta oma arust valib, vaid hoopis teistsugustest eeldustest lähtuv seltskond, kel-

Miks peaks mind huvitama Pentus-Rosimannuse arvamus, kui Autorollo kohta pole selgust?

Meie poliitika on üle võtnud poliittehnoloogide, -määndžeride, -produktentide kamp.

le jaoks põhiseaduslik kord on nende muud tegevust varjav fassaad ja avalikku arvamust loovad avaliku sektori palgal netikommentaatorid.

Teisistõnu, meil ei ole niivõrd parlamentaarne demokraatia, kuivõrd tagatubade võrgustik. Ometi, erinevalt Raul Rebasest ei arva ma, et nüüd õhk puhtamaks läheb, sest on seltskondi, kelle tegemised haisevad olemuslikult. Õhk läheb puhtamaks siis, kui need seltskonnad võimu lähedalt lahkuvad, aga vabatahtlikult nad seda ei tee. Kui ühel fassaadil tarvitamisaeg läbi saab, vahetatakse see lihtsalt uue vastu, mis puhta poliitika loosungiga võib-olla isegi seda algselt uskudes lavale ratsub ja on siis varsti sunnitud ära õppima, kuidas asjad tegelikult käivad. Ka produktendid võivad vahetuda, aga ikka ja ainult omasuguste vastu.

Kahtlemata on seegi nägemus vandenõuteooria ja oleksin väga rõõmus, kui keegi selle veenvalt ümber lükkaks. Aga ega see väga lihtne ei ole,

kui ülepea võimalik. Ma olen väsinud elust maailmas, mille kirjeldamiseks tunduvad vandenõuteooriad kõige tõenäolisemad. Ja tööpoolest, eelmisel sügisel tundus, et äkki ongi jää liikuma hakanud ja vana süsteemiga võetakse midagi ette.

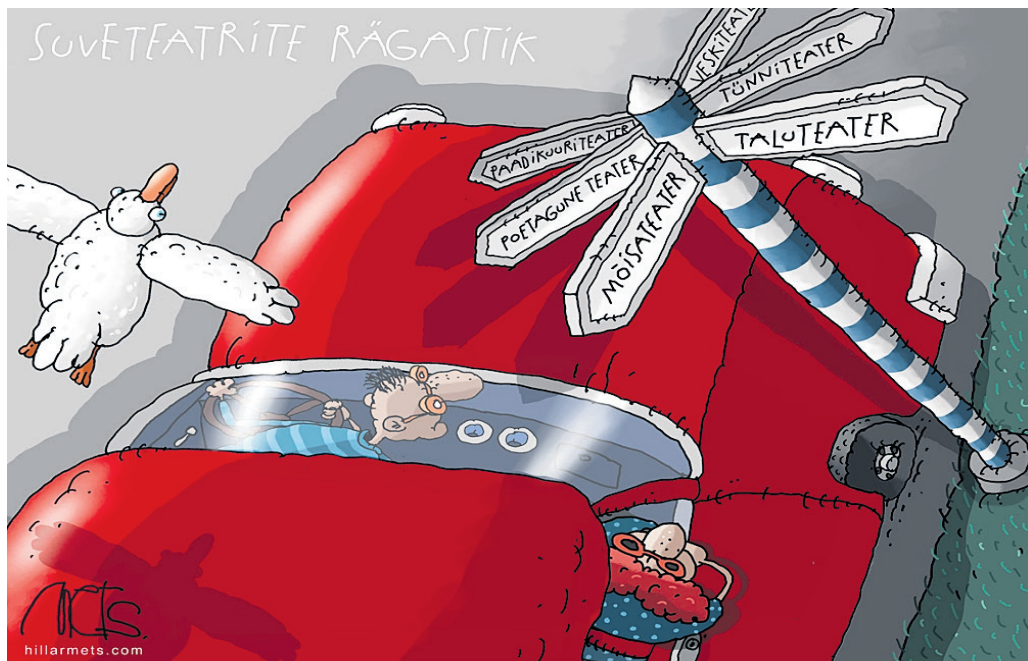
Rahvakogu suhtes ei olnud ma üldse nii skeptiline kui mõningad vihasemad kriitikud, aga rahvakogu töö tulemuste edasine saatuse on küll kuidagi kahtlaselt aeglane. Sest, noh, vahepeal hakkasid mõningad reitingud jälle kasvama ja tundus, et tulekahju on kustutatud. Kes see ikka hakkab saagima oksa, millel ta ise istub. Ja näib, et olemegi alguspunkti tagasi.

Ilma NLKP kogemusega

Õigluse nimel tuleb tõdeda, et IRL ja sotsiaaldemokraadid on suutnud oma koduõue vähemasti avalikkuse ees puhtama hoida. IRL vabanes Stelmachist ja Raudsest palju veenvamalt kui Reformierakond Meikarist ja Ojulandist, jätmata õhku küsimust, kumb pool valetab. SDE on aegade jooksul saanud hakkama mõningate kummaliste avaldustega, nagu Jüri Pihli katse valitsuse liikmeid riigireetmises süüdistada, aga ühtki Reformi- või Keskerakonna suurskandaalidega võrreldavat musta tegu pole nende seltskonnast päevavalgele tulnud.

Ja nüüd tahaksin küsida: kas see tuleb sellest, et kumbki neist ei hoia enda käes ei peaministri ega Tallinna linnapea tooli, või äkki hoopis sellest, et nende kummagi juhtkujud ei ole saanud oma poliitilist esmakogemust NLKP ridades? Kui õige on see esimene, siis äkki paneks nad proovile? Aga kui õige on see viimane, siis kas ei oleks neil omavahel aeg jätta hetkeks kõrvale maailmavaatelised eriarvamusel ja alustada vestlust teemadel, mida nad võiksid ühiselt ette võtta riigi poliitilise kultuuri parandamiseks? Võimalik, et ka teistes parteides leidub inimesi, kes on vähem huvitatud isiklikult heaolust ja saadikupuutumastest kui sellest, mida nad on kutsutud ja seatud tegema, vähem partei kui riigi käekäigust. Väikest ventilatsiooni võiks süsteemi kaasa tuua äkki selline muudatus, et nii, nagu suurte ülikoolide rektorid, ei saaks ka erakondade esimehed olla oma postil rohkem kui kaks kadentsi järjest. Siis vahetuks võimu juures olivate kontingent mõningal määral ja suurte kalade pead ei mädaneks nii kiiresti. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

EURO POLE VÕLUVITS

Läti, kellele kuulub Euroopa Liidus vaesuse poolest kolmas koht, saab õiguse ühineda euroalaga. Läti ajaleht

Diena märgib, et euro võib lahendada teatud majandusprobleeme, aga mitte kõiki muresid, nagu näiteks kallis ener-

gia, puudulik haridus- ja tervisesüsteem, kõrged maksud ja töötus.

Diena

LAHKUS EELDAB TUGEVUST

Nii lihtne on naerda, nii lihtne on vihata, aga selleks, et olla kena ja lahke, on vaja tugevust ja jõudu.

MUUSIK MORRISSEY

RIKASTE LAPSED PUUTUMATUD

Viimastel kuudel on horvaate vihaseks ajanud leebed karistused surmaga lõppenud liiklusõnnetuste põhjustajatele. Liberaalne päevaleht märgib, et kohutud on mõistnud kergeid karis-

tusi rikaste vanemate lastele, kes on inimesi ülbelt surnuks sõitnud ja kelle isadel on „ülemäära raha”. Horvaatia riik on 200 rikka perekonna võimuses. SLOBODNA DALMACIJA

KAS KLASSIVASTUOLUD ASENDUVAD tänapäeval põlvkondade vastuoludega?

Miks nad ometi mässavad?

Intervjuu

Airi-Alina Allaste
TLÜ sotsioloogia professor

Maailma üks mõjuka-
maid noorsoouurijaid

Carles Feixa vestleb

NYRIS-e peakorraldaja

Airi-Alina Allastega.

●● Viimastel nädalatel on mässanud noored muidu rahulikus Rootsis. Carles Feixa, sa oled uurinud viimaste aastate noorte proteste paljudes eri maades – Põhja-Aafrikas, Lõuna-Euroopas ja Lõuna-Ameerikas. Ehkki iga ühiskond on erinev, kas saab esile tuua ühisjooni, mis selliseid liikumisi tagant tõukavad?

Esiteks, Euroopas ja mujalgi tunnevad noored, et poliitiline süsteem ei kaitse nende huve ja jääb kaugele nende igapäevamuredest. Teiseks on kõikjal kättesaadavad digitaalsed kommunikatsioonivahendid, mida rakendada osalusvõimaluste suurendamiseks. Interneti sotsiaalvõrgustikud ei ole vaid deitimiseks ja lõbutsemiseks, vaid ka poliitiliseks osaluseks.

●● Oled väitnud, et „olla noor – see on midagi kriminaalset”. Mida sa sellega mõtled?

Jah, meil on ütlus, et „olla noor on kriminaalne”. Aga ehkki viimastel aastatel on Hispaanias ligi pooled noored töötud, ei ole päris kurtide arv kasvanud. Isegi vastupidi – isikuvastased kuriteod on vähenenud.

Aga lause „olla noor on kriminaalne” ei viita mitte sellele, justkui noored muutuksid kriiside ajal kurjategijaiks, vaid sellele, et sotsiaalseid liikumisi sildistatakse pahatihti kuritegelikeks ning noori tembeldatakse seega kriminaalseteks.

Näiteks on olemas selline protestimisvorm nagu *scrats-hi*, et inimesed lähevad mõne korrumpeerunud poliitiku, pankuri või ühiskonnategelase maja ette protestima (sel kevadel protestiti Hispaanias praegu valitseva Rahvapartei juhtpoliitikute kodumajade ees, et avaldada meelt suure töötuse ja inimeste kodudest väl-

jatõstmise vastu – toim). Selline liikumine tekkis Argentinast diktatuuri lõppaegadel ja Hispaania Indignados (nn Nördinute – toim) liikumine võttis selle kasutusele, et ühiskonna valupunkte esile tuua. Aga meedia ja valitsevad parteid hakkasid seda tembeldama fašistlikuks ning kriminaalseks.

●● Oled kirjutanud raamatu Hispaania Indignados liikumisest. Mis on selle tõukejõud?

Nimetus Indignados tuleb Stéphane Hesseli (1917–2013, diplomaat, publitsist, Résistance’i võitleja ja koon-
duslaagri üleelanu – toim) kapitalismivastase pamfleti „Aeg pahameeleks” järgi, mis inspireeris ka Occupy Wall Streeti liikumist. Hessel oli vana prantsuse vastupanuvõitleja, kes suri mõned kuud tagasi.

Hispaania Nördinute liikumine sai alguse 2011. aasta 15. mail. Üheainsa nädalaga olid Hispaania linnades suured väljakud hõivatud. Nagu Põhja-Aafrikaski, oli arutelu alanud Facebookis ja Twitteris, aga siis koliti virtuaalsest ruumist linnaruumi.

Ma ütleks, et hakkas toimuma klassikaline Vahemere maa-
de agoraa – avalikku ruumi ja väljakuid hakati kasutama ühiseks aruteluks. See algas Madridis Päikeseväljakul, siis Barcelonas ning lõpuks olid Hispaania 200 linna väljakud hõivatud. Raamatus, kus me kogu liikumist analüüsim, seome juhtunut kolme noore

Äsja täiskasvanuks saanutel pole praegu kohta. 57% Hispaania noori on töötud.

isikliku looga, vaatame seda läbi nende silmade.

●● Ehk jutustaksid neist lugudest ühe?

Vanessa, kes õpib Madridis, osales 2011. aasta 15. mai demonstratsioonil, mille olid organiseerinud kaks noorteühendust – Tulevikuta Noored ja Tõeline Demokraatia. Ta läks koos teistega pärast meelevaldust Päikeseväljakule, mis spontaanselt hõivati.

Paljud algatajad olid endised skaudid, kes teadsid, kuidas laagrit korraldada. Alguses oli inimesi väljakul 100–200, aga kui politsei üritas väljaku

Hispaania Indignados

Foto: Reuters / Heino Kalis

hõivamise teisel päeval neid ära ajada, tekitas see ühiskonnas solidaarsustunde ning kolmandal päeval oli laagris juba tuhandeid.

Alguses räägiti sellest vaid sotsiaalmeedias, paari päeva pärast ka meedias ja neid hakati nimetama Indignadosseks. Vanessa kirjeldas, kuidas seal väljakul loodi väikest linna, kus oleks kõik olemas – kohad, kus magada, söögikohad, puhkealad, kohad mediteerimiseks ja isegi massaažiks.

●● Ehk midagi ökokülade laadset!

Võib ka nii öelda. See oli nagu keskaegne utoopia Francis Baconi järgi! Nad olid eramandi vastu, tahtsid, et kõik oleks ühine. Iga päev oli koosolek, kus kõike arutati, kasutades palju kurtummade keelt.

Hiljem hakati kurtummade keelt kasutama ka Occupy Wall Streeti liikumises. ●● Kui kiirelt Madridi Päikeseväljakule selline linnak rajati? Paari päevaga. Esimesed päevad läksid nii-öelda infrastruktuuri loomiseks, erinevate värvidega tähistati paigad puhkuseks, koosolekuteks või meediaga suhtlemiseks. Igal pool oli traadita inter-

net. See oli klassikaline kommuun kõrgtehnoloogiliste lisandustega. Vanessa elas seal kuu aega, kogu linnak sellisel kujul püsis kaks kuud. Siis aga otsustati oma ideed levitada pigem naabruskondadesse laiali minnes.

●● Kas nende idee oli, et nad loovad mingi parema elamis-

Internet ei ole ainult kohtamiseks ja lõbutsemiseks, vaid ka poliitikas osalemiseks.

mudeli, mida teised võiks järgida, et maailm paremaks muutuks? Mis nende ideoloogia oli? Alguses neil selget ideoloogiat ei olnud. Ainus alus oli vaid see Hesseli pamflett – taheti protestida kriisi vastu ja selle vastu, et kriisi tagajärgede käes vaevlemine on jäänud ebaõiglaselt ebavõrdseks.

Samuti taheti muuta demokraatiat, kuna noorte jaoks on demokraatia muutunud formaalseks. Nad ei taju, et valimas käimisest oleks mingit kasu. Üks esimesi lööklauseid oli „Nad ei esinda meid”, viidates poliitikutele.

Olulisel kohal oli põlvkondlik lähenemine.

Traditsiooniline vastuolu klasside vahel on vähemalt Hispaanias asendunud vastuoluga põlvkondade vahel. Hispaania noortel on olnud palju võimalusi – omandada hea haridus, reisida, aga värskelt täiskasvanuks saanutel pole ühiskonnas praegu kohta.

Hispaanias on noorte tööpudus 57%! Viimasel kümnel aastal on jäänud võimalused noorte jaoks igal pool väiksemaks nii professionaalses kui ka ühiskondlikus tegevuses. Nii et omamoodi võib seda liikumist näha põlvkondadevahelise vastuolude tulemusena.

●● Sa oled kasutanud oma uurimustes nördinute põlvkonna kontseptsiooni. Mida sa selle all täpsemalt mõtled? Indignados on pigem moraalne kui poliitiline kontseptsioon. Kui öelda kellegi kohta Indignados, siis see tähendab, et ta on ebamugavas seisundis ning soovib muutusi. Ja Hispaanias käib see pea terve noorema põlvkonna kohta.

Need noored, kes hõivasid väljakuid, ei nimetanud ise ennast nii! Neid hakati nii kutsuma raamatu järgi ning nad võtsid selle nimetuse omaks. Hispaania intellektuaalid töid diskussiooni käigus esile, et kõigi suurte ühiskondlike muutuste taga on üks sarnane asi – on olemas suur hulk inimesi, kes ei ole oma eluga rahul.

●● Briti sotsioloog Anthony Giddens on öelnud, et vabastava poliitika asemel võib täna rääkida elustiili-poliitikast. See tähendab, et võitlus ei ole fokupeeritud mitte niivõrd sellele, et vabaneda rõhujatest, kui-
võrd millegi uue loomiseks – ja seda mitte kehtivate moraalinormide alusel, vaid pigem püüdes luua uut eetikat. Kas ka Indignadosse liikumist võiks vaadelda selles võtmes? Jah, ilmselt küll. Indignados selikumine on pigem kultuuriline kui poliitiline. See sarnaneb kuuekümnendate noorteliikumisega – eesmärk on täielikult muuta kogu elu, mitte vaid üle võtta poliitilist võimu. Näiteks kõik keskkonna-
teemad on tähtsad.

●● Oled uurinud noorterahutusi paljudes maades. Kui erinevad need üksteisest on? Oleme teadlastena võrrelnud viit *case-study*’t. Kõigepealt Hispaania, siis teisedki Vahemere maad – Kreeka, Portugal ja Itaalia –, kolmandaks araabia maad, neljandaks Lõuna-

Ameerikas Tšiili ja Mehhiko ning viiendaks Occupy liikumine USA-s.

Araabia maades on muidugi palju asju teisiti. Kui Hispaanias vaidlustasid noored praegust demokraatia mudelit, kuigi mitte demokraatiat põhimõtteliselt, siis araabia maades käis võitlus selle nimel, et kehtestada demokraatlik kord! Oluline erinevus on religioonil. Vahemere maades ei ole religioonil nendes liikumistes suurt osa, aga Põhja-Aafrikas küll.

●● Kuna tänases globaliseerunud ühiskonnas on maad ja inimesed kasvõi neti vahendusel ka piisavalt seotud, siis kindlasti on neil liikumistel eri maades ka ühiseid jooni.

Jah, muidugi. Esiteks, kõikjal koguneti väljakutele aruteludeks ning loodi n-ö väikesed ajutised utoopilised kogukonnad.

Teiseks, interneti ja sotsiaalvõrgustike kasutamine.

Ja muidugi on ühisjoon see, et nad teavad, et nad ei ole üks! Enamik liikumiste liidreid on tudengid, kes teavad väga hästi, et tegelikult on kohalikud probleemid sageli vaid üleilmsete probleemide osa ning ka lahenduste otsimine ei käi alati ainult kohalikul tasandil, vaid laiemalt. ●

Tallinnas toimub vägev konverents

Kolmapäevast reedeni toimub Tallinna ülikoolis rahvusvaheline noorsoouurijate konverents NYRIS (Nordic Youth Research Symposium), mis leiab seekord esimest korda ajaloos aset väljaspool Põhjamaid.

Tallinnas toimuvale pikkade traditsioonidega sümposiumil, mille peakorraldaja on Airi-Alina Allaste, osaleb üle kahe-saja uurija 32 maalt.

Carles Feixa

(snd 1962) on Hispaania Lleid ülikooli professor, kes on olnud ka ÜRO noorsoopoliitika nõustaja ja rahvusvahelise sotsioloogia assotsiatsiooni noorsoosotsioloogia sektiooni aseesimees. Carles Feixa juhib 12. juunil Katusekinos kõigile avatud filmiõhtut „Noored ja mäss”.

ROOTSI PRINTSESS MADELEINE ABIELLUS PANKURIGA

Laupäeval Stockholmi kuninga-palee kirikus toimunud abielu-tseremoonial pandi paari Rootsi printsess Madeleine (30) ja jõukas New Yorgi investeerimis-pankur Christopher O'Neill (38).

Rootsi kuninga noorima tütre vastsel abikaasal on USA koda-kondsus ja ta ei kavatse sellest loobuda. Noorpaar tahab elada New Yorgis, et O'Neill saaks jätkata oma karjääri. **EPL**

HOLLANDE: EUROKRIIS ON LÄBI

Prantsusmaa president François Hollande esines Jaapani ärieliidile ja kuulutas euroala mured lõppenuks. „Peate siin Jaapanis aru saama, et kriis Euroopas on läbi,” teatas ta silma pilgutama-

ta. Avaldus pani paljusid kulme kergitama, sest euroala maad-leb kriisi tõttu rekordilise tööpuudusega ja Prantsusmaagi on siiani oma finantsseisuga suures hädas. **EPL**

Obama jäi suure luuretöö tõttu usaldusest ilma

Nõnda ütles USA presidentist lahti tavaliselt demokraatlike vaadetega New York Times.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

„Valitsus on selles asjas igasuguse usaldusvääruse kaotanud. Obama kujutab endast nüüd truismi tõestust, et valitsus kasutab kõiki õigusi, mis talle on antud, ja suure tõenäosusega jõuab nende väärkasutamiseni välja,” müristas Ühendriikide mõjukaima üleriigilise väljaande New York Timesi juhtkiri eelmisel nädalal. Nii-moodi reageeriti Briti ajalehe The Guardiani ja USA mõju-

kuselt teise lehe The Washingtoni Posti koostöös alanud sensatsiooniliste leketes sarjale, mis esimest korda avalikustas, kui ulatuslikult USA valitsus internetis nuhib. Paljastused, mis tirivad järjest avalikkuse ette president Barack Obama valitsuse „täiesti salajaseks” (ingl *top secret*) kuulutatud programme, millega inimeste omavahelist suhtlust üle kogu maailma valimatult salvestatakse, kogutakse ja pealt kuulatakse, jätkusid uute materjalidega ka nädalavahetusel.

Eelkõige USA elektroonilist luuret tegevat rahvuslikku julgeolekuagentuuri (National Security Agency, NSA) puudutavad lekked on niivõrd põhjanevad, et on Obama valit-

suse ja muudki USA võimud silmanähtavalt segadusse ajanud. Vastuolu kõigi väärtustega, mida Obama on deklareerinud, on sedavõrd ilmne, et valitsus ei suuda enam adekvaatselt reageerida.

Obama kommentaarid on olnud umbes sama sisukad kui Venemaa presidendi Vladimir Putini läinudnädalane teade oma lahutusest. „Need programmid aitavad meil ära hoida terrorirünnakuid. Muidugi võidakse abstraktselt viidata Suurele Vennale, aga kui vaadata üksikasju, leiate kindlasti, et oleme saavutanud õige tasakaalu,” põhjendas ta pealtkuulami-si ääri-veeri ja sõnu venitades.

Küsimus ongi selles, et keegi peale USA valitsuse ei tea, mis

USA president Barack Obama

Foto: Reuters/Scanpix

on need „üksikasjad”, mis peaksid inimesi rahustama.

Kongressi teadmata

Valges Majas töötav rahvuslike luureasutuste direktor James Clapper, kes peaks koordineerima kõiki USA mitutkümnet luuramisega tegelevat asutust, ründas eelkõige meediat. „Nädala jooksul oleme näinud, kuidas pahatahtlikult ja hoolimatult lekitatakse luureasutuste programme, mis on loodud tagama ameeriklaste julgeolekut. Avalikustamisega kiirustades pole meedia edasi andnud täielikku konteksti, sealhulgas seda, kuidas võimu kolm haru [seadusandlik, täidesaatev ja kohtuvõim] programme kontrollivad,” hurjutas Clapper.

Paraku on näiteks enamik USA kongressi liikmeid meedia ümber lükanud väited, nagu oleks neile kunagi inter-

neti täieliku salvestamise ja pealtkuulamise programmidest midagi räägitud. Tõenäoliselt võis neist teada ainult käputäis kõige mõjukamaid esindajatekoja ja senati liikmeid, kuid paistab, et neidki on Obama valitsus pehmelt öeldes vildakalt informeerinud.

Näiteks rääkisid allikad nädala lõpus USA väljaannetele, nagu teaks esindajatekoja julgeolekuasutuste kontrollikomisjoni esimees Mike Rogers, et massilise salakuulamise programmid aitasid 2009. aastal jälile saada islamistide plaanile rünnata New Yorgi metrood. Ajakirjanikud otsisid välja metroorünnaku kavandaja Najibullah Zazi kohtutoimikud ja tuvastasid, et Briti politsei oli ühe teise asja pärast Suurbritannias ära võetud arvutitest plaanid avastanud ja USA võimudele edasi andnud. ●

USA on loonud kübersõja sihtmärkide nimekirja

Obama salajane käskkiri ei piira küberaktsioone kaitsega, vaid lubab selgelt rünnata, kus vaja.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

The Guardian jätkas nädalavahetusel USA presidendi Barack Obama salastatud internetiope-ratsioonide üksikasjade avalikustamist. Muu hulgas tegi väljaanne avalikuks kõrgeima kraadiga salastatud käskkirja, millega president isiklikult annab riigi relvajõududele suunised kübersõja pidamiseks. See lausa kohustab ette valmistama omapoolseid rünnakuid.

Näiteks tuleb presiden-di suuniste järgi paika panna küberrünnakute sihtmärgid, nii nagu seda tehakse tuumarünnaku puhul raketitidele.

„[Valitsus] paneb paika rahvusliku tähtsusega sihtmärgid, kus ofensiivsed küberoperatsioonid annaksid parema efektiivsusega riskide tasakaalu võrreldes teiste rahvuslike jõuinstrumentidega,” öeldakse dokumendis.

Sama märgiline on põhimõte, mis ei piira küberruumis tegutsemist USA valitsuse jaoks sugugi ainult teiste rünnakutele vastamisega. Küberoperatsioonide eesmärk on dokumendi järgi „USA rahvuslike huvide edendamine kogu maailmas”, mille alla võib sisuliselt liigitada mida tahes.

Kohal peaaegu igas riigis

Käskkiri esitab siiski mõningad piirangud, näiteks nõutakse, et enne selliseid käike hinnataks luureandmete kogumise riski, võimalikke vasturünnakuid ja nende mõju interneti stabiilsusele. Samuti tuleb kaaluda poliitilisi riske ja seda, et tegevus ei tooks kaasa rahvusvahelises käitumises soovimatute normide tekkimist.

Iseasi, kui palju selliseid nõudeid tegelikult arvesse võetakse. Salajast käskkirja avaldades vahendas The Guardian ka anonüümseks jääda soovitud luureallika ütlusi, keda iseloomustati kui NSA süsteemidega lähedalt tuttavat isikut. „Me häkime igaüht ja igal pool. Muidugi meeldib meile teha vahet „omadel” ja „võõratel”, aga me oleme kohal peaaegu kõigis riikides üle kogu maailma,” selgitas allikas. ●

Loe veel USA valitsuse salajasest interneti salvestamise programmist lk 20

Frens Catering pakub oma klientidele professionaalset abi sündmuste ettevalmistamisel ja läbiviimisel kogu Eestis, seda alates aastast 1991. Tegemist ei ole üksnes toitlustuse ja teenindusega. Iga erilise sündmuse ettevalmistamisel nõuavad aega ning tähelepanu veel paljud üksikasjad: sobivate ruumide leidmine ja kujundamine, trükiste valmistamine, esinejate valimine, tehniliste vahendite tellimine ja külaliste kutsumine. Frensi tublid töötajad seovad kõik need detailid meeldejäädavaks tervikuks. Frens Catering pakub Teile kõiki erinevate sündmuste õnnestumiseks vajalikke teenuseid. Olgu tegemist sünnipäevade, pulmade, ballide, firmapidude, pidulike lõuna- või õhtusöökidega, kliendipäevade, aia- või stiilipidudega, büroode või tootmishoonete avamisega jne.

Selleks, et pakkuda oma klientidele veelgi paremat teenust efektiivsemalt, otsime loodavale ametikohale aktiivset ja tulemuslikku

ÄRIJUHTI

Sinu töö sisuks on Frens Cateringi Tallinna osakonna haldamine ja edendamine töö kõikides aspektides. Sinu alluvuses on müügijuhid, haldusjuht, teenindus- ja logistikajuht, peakokk ja -kondiiter. Igapäevane tegevusvaldkond on lai. Sinna kuuluvad finants-, personali-, klienditeenindus- ja turundusküsimused, samuti esilekerkivate probleemide lahendamine. Ootame Sinult uut energiat, kogemusi ja ideid äri arendamiseks.

Oled sobiv kandidaat, kui sul on vähemalt 5-aastane ärijuhtimise kogemus soovitatavalt teeninduse valdkonnas, ärijuhtimise või majandusvaldkonnas, valdada perfektselt eesti keelt, vene kõnekeele oskus on eeliseks. Töö nõuab väga häid liidri- ja suhtlemisomadusi ning tugevat analüütilist mõtlemist. Ootame, et oled hea kontaktlooja ja läbirääkija, tahad oma volituste piires ise otsustada, oskad oma aega hästi planeerida ja keskenduda tulemusele.

Omalt poolt pakume Sulle kõiki tingimusi edukaks tööks, toredat kollektiivi ning motiveerivat palgasüsteemi.

CV koos motivatsioonikirjaga palume saata kuni 18. juunini aadressile reet@arikoreserv.ee. Lisainfo tel. 6115050 konsultant Reet Kaarelsoni. Avaldusi käsitleme konfidentsiaalselt.

Tööpakkumine internetis **JOB.EE**

ALGAB KITARRIFESTIVAL

9.–15. juunini toimuval Tallinna kitarrifestivalil esinevad kitarristid Tšiilist, Itaaliast, USA-st, Inglismaalt ja Kanadast. Kontserdid toimuvad Mustpeade majas ja Kumu auditooriumis, festivali lõppkontsert leiab aset Tallinna teletornis. Peaesinejad on Andrew York USA-st (pildil) ja Aquarelle Guitar Quartet Inglismaalt. Täpsem info www.kitarrifestival.ee. **EPL**

„TÕDE JA ÕIGUS” SOOMES

Kolmapäeval kell 18 esitletakse Helsingi Eesti majas A. H. Tammsaare romaanisarja „Tõde ja õigus” viimase osa tõlget pealkirjaga „Kotiinpaluu” („Tagasi koju”). Sarja tõlkis Juhani Salo-

kannel, esimene osa ilmus Soomes 2002. aastal. Eelmisel aastal pärjati tõlkijat suurtöö eest Soome riikliku kirjanduspreemiaga. Sarja andis välja Soome suurim kirjastus Otava. **ERR**

Poiste mängud Lavaaugus

Arvustus

Kaarel Kressa
toimetaja

Ainult meesnäitlejate osalusel tehtud lavastuses näeb koreograafilisi poistemänge ja vanamoodsat aukäsitlust.

Linnateatri suvelavastuse tegevuspaik on poiste mänguväljak. Esiteks on klassikalise noorsooromaani ainetel tehtud tüki peamised tegelased alaealiste poistekamba liikmed, kelle jaoks on kogu maailm üks suur mänguväljak, rääkimata põhiliseks mängupaigaks olevast krundist, kus kehtivad ainult poiste endi kirjutatud reeglid. Teiseks on laval 14 peaaegu või päris noort meesnäitlejat, kes lubavad plakatil ja saateteksstis Lavaaugu omaenda mänguväljakuks muuta.

Kui lavastuse eesmärk on vaadelda, mis selliste poiste maailmas ja mõtetes toimub, on selge, et midagi väga „mõistlikku” sealt tulla ei saa, küll aga võib loota näha midagi lõbusat ja huvitavat. Kui Ferenc Molnári romaani „Pál-tänav poised” tegelaste kujutlusi sellest, mis on lahe ja huvitav, mõjutasid romaanid ja ajalooraamatud, siis Linnateatri poiste puhul tegid sama töö ära ilmselt filmid ja arvutimängud. Üks väga nauditav hetk on poiste aegluubis etendatud võitlus, mis matkib „Maatriksi” või „Võimatu missiooni” eepilisemaid hetki. Aga olulist erinevust ei ole, poisikes-te vajadus selliste rollimudelite järgi ka ise kangelaslikke ja karmikoelisi tegelasi etendada on muutumatu nähtus. Nii et kui näitlejad võtavad pallimängu reegleid arutades Hollywoodi märulikangelaste hoiaku ja tooni või kehastavad mõnes muus stseenis spiooni-filmi osatäitjateks, võib oletada, et tegelikult on nad alati tahtnud selliseid poose võtta ja relvaga vehkides sigarit suitsetada. Nüüd lõpuks annab külalislavastajana Von Krahlist tulnud Mart Koldits neile võimaluse seda teha, olla taas „A-rühm” ja „Die Hard” ühes isikus, nagu kooliajal. Muide, külaliskunstnik Jaagup Roomet tegelebki tihedalt filmialal, kuigi enamasti väga tõsis-te asjadega, nagu „Idioot” või „Püha Tõnu kiusamine”.

Liikumise energia

Kolmas oluline külaline lavastuse tegijate seas on koreograaf Märt Agu, kes suutis tekitada

Ernö Nemecek (Jürjens) võitleb välja respekti.

mõned lavastuse õnnestunud hetked. Poiste müramis-energia ja lavastuse saateteksstis lubatud adrenaliin tulevad kõige paremini esile sõnatutes stseenides, eriti sissejuhatavas koreograafianumbris, kus trupp sõna otseses mõttes pressib oma ülekeevat energiat otse vaatajate pingiridadesse. Füüsiliselt sedavõrd nõudlik lavastus pigistab näitlejatest kindlasti väga palju välja, nii et nad ei pea oma tegelaste lõõtsutamist, valugrimasse ja muid kehalise ebamugavustunde väljendusi teesklema, vaid võivad olla laval täiesti loomulikud. Ja selle eest, et neil mugav ei hakkaks, kannab lavastaja piisavalt hoolt – millistel eri viisidel täpselt, ei oleks ilus kohe ära rääkida.

Enamik 14 näitlejast jääb muidugi statistide rolli ja suur osa stseene seisneb koolipoiste mentaliteeti ja eluolu kujuta-

vates üksiksketšides, mille ajalist paiknemist ja osalisi võiks rahumeeli ümber paigutada. Esietendusel torkasid sellistes sketšides ehk enim silma Argo Aadli erinevad pisirollid, näi-

Hoolitsetakse, et näitlejad ei peaks lõõtsutamist ega valugrimasse teesklema.

Pahad tegelased on pahad ainult teatud piirini, neilgi on oma väärtushinnangud.

teks äratuntavalt arhetüüpse eaka muusikaõpetajana. Põhiliseks liiniks tõuseb ootuspäraselt kamba juhi Boka (Indrek Ojari) ja hädavarese Nemeceki (Mikk Jürjens) süvenev vastastikune lugupidamine. Olulised tegelased on ka ree-

tur Geréb (Tõnn Lamp) ja Feri Ács (Priit Võigemast), kes püsivad negatiivsete kujude-na vaid teatud piirini – mõlemal on lõpuks hea kodune kasvatus, juurdunud aumõiste ja muud väärtushinnangud, mis muudavad lavastuse ilmselt mõnevõrra anakronistlikuks.

Laused nagu „Peksta teda ei tohi, ta on liiga nõrk” kõlavad juba 20. sajandi teises pooles imelikult. Aga Heino Väli ja Eno Raua ning vanaisade jutustus-test oleme meigi kuulnud, et kunagi oli aeg, kus lapsed maaslamaja jalgadega peksmise nii-öelda enesetsensuuri korras ära keelasid. Iseasi, kas see ka kunagi tõsi on olnud või on lastekirjandus püüdnud asju kenamas valguses näidata.

Fotod: Siim Vahur/Linnateater

Poisid märulikangelasteks, rattad mootorrattasteks

Mis rollimudelite loomist puudutab, siis „Pál-tänav poiste” meele raamat saab jõuda ainult tänapäeva Nemeceki-de ehk nohikute lauale, Feri Ácsidel ja Bokadel on kindlasti parematki teha.

Poisid kasvavad suureks

Aga Pál-tänav poiste enda lugu ei tundugi selle tüki puhul nii oluline kui teismeliste adrenaliinipõletuse ja selle käigus tehtud pöördumatute lolluste teema kui selline. Võib-olla mõjus asjaolu, et sündmustik oli juba lapsest saadik tuttav, igatahes tabasin end pikemate jutustamisstseenide ajal paaril korral nihelemast. Samas suutsid Koldits ja dramaturg Diana Leesalu väikeste poiste maailma jaburusi näidates meelde tuletada, et samasugune absurd ootab koolipoisse ka suureks kasvades. Kitinärimise ühing

ei erine olemuslikult mõnest Rotary klubist või templirüütelite rongkäigust ja kõige koomilisemalt mõjub laste mäng siis, kui see kopeerib tegeliku maailma: näiteks parlamentaarse demokraatia põhimõtte järgi korraldatud koosolekut või sõjaväeliste auastmete ja käsuaehela süsteemi. Nagu mäletame, lõppevad laste mängud ükskord ära, täiskasvanumaaailm laseb mängupaiga täis ehitada ja reamehed kannatavad lõpuks ikka kõige valusamalt. ●

„Pál-tänav poised”

Lavastaja Mart

Koldits

Liikumisjuht Märt Agu

Osades Mikk Jürjens, Indrek Ojari, Tõnn Lamp jt

Eesti modernismi klassikud Berliini galeriis

Näitus Berliini Werkstatt-galeriis (Eisenacher Straße 6) avati 7. juunil Leonhard Lapini, Andres Toltsi ja Enno Halleki näitus „Messages from Reality, vol 2“. Tegu on esimese korraga, mil kolme kunstniku teosed ühel näitusel kokku on pandud. Pildil näeb Lapini ja Toltsi tööde ees seismas Toltsi (vasakul) ja Hallekit, keda

võib nimetada nii Eesti kui ka Rootsi kunstnikuks.

„Lapin, Tolts ja Hallek on elavad modernismiklassikud, kes otsivad maalikunsti abil pildilisi vasteid 21. sajandi ühiskondlikele, majanduslikele, visuaalsetele ja mentaalsele teedialoolistele protsessidele,“ ütles näituse kuraator Harry Liivrand. Kuraatori sõnul on

kõik kolm kunstnikku loonud utopilise, reaalsusest tõukava visuaalse maailma, mis kasutab sõnumi edastamiseks üldsusele äratuntavaid objekte ja motiive. „Absurd on Lapini, Toltsi ja Halleki loomingut läbiv idee: niikaua kui asi on harjumatu, võetakse seda absurdsena,“ lisas Liivrand. „Nende töödes pannakse kokku asju, mis alati

kokku ei sobi ning mida seetõttu saabki ühiskonna absurdse tõlgendusena vaadelda.“

Werkstattgalerie keskendub eelkõige abstraktsele ja minimalistlikule kunstile ning rahvusvahelistele näitustele, eelmisel aastal oli seal avatud Jaan Elkeni näitus. Lapini, Toltsi ja Halleki näitus on avatud 13. juulini. **• Eesti Päevaleht**

Tema hiilgus teatridirektor Volkonski meenutab impeeriumi loojangut

Sergei Volkonski mälestusteraamatu „Kodumaa“ mõistmiseks on tarvis esmalt selgitada, et autori näol on tegemist kõrgkultuurse teatriinimesega, kes tegutses sel alal Venemaal, kui selle maa teater oli terves maailmas esirinnas.

Kõige laiemas mõttes Venemaa ühiskonnast kirjutatud raamatus on teatrist siiski juttu napilt, mälestused lühikesteks jäänud keiserlike teatrite direktsiooni juhiametiga pidamisest mahuvad ühte peatükki. Tähtis on siin mainida, et see kohmaka nimega asutus ei tähendanud sugugi mitte midagi kopitanut. Selle ase-

mel juhtis asutus elujõulisi teatreid, kus pärast Sergei Volkonski valitsemist saabunud niinimetatud hõbedasel ajastul tuli erilist värsket tuulepuhang. Selle ajastu saabumist ennustavad selles teatriteemalises peatükis kirjapandud episoodid koostööst kuulsate teatrantrepnööri Djagileviga. Tähtis on teada, et teatris Volkonski oponendiks kujunenud baleriin Matilda Kšessinskaja polnud sugugi mitte keskpärane intrigant, vaid suur balletitäh, kes ei ajanud oma jalgadega positiivsel moel hulluks mitte ainult kolme Romanovite soost kõrgestisündinut, vaid kõiki tol-

lal Maria teatris käinud balletisõpru.

Mädanev impeerium

Kšessinskaja juhtum sobib raamatusse näitamaks, kui võrd mädaks oli pehastunud Vene impeerium juba enne seda, kui ta alanud maailma-

sõja tõukel päriselt kummuli kukkus. Muuseas, keiserlike teatrite direktori koht oli õukonna juurde kuuluv ja Sergei Volkonskil oli peale teatritundmise vajalikumgi eeldus sellele ametile saamiseks, Rjurikutest pärinev sugupuud ja sinine veri.

Terast raamatut kannab nostalgialine heigus on lehekülgedel, kus autor kirjeldab sünnikodu Keila-Joa mõisat, mis raamatus kirjas saksa keelse nime all Fall. Sellele vastanduv laga, mida võis tunnustada Keila-Joal, kui Punaarmee seal lahkus, väljendavad pööret kõige paremini. **• Andres Laasik**

„Kodumaa“
Sergei Volkonski
••• Tõlkinud
Peeter Volkonski

RAAMATUD

ÕHINA-PÕHINE KOOL. KUJUN-DAVA JA SISEHIN-DAMISE KÄSIRAA-MAT

Mari-Mall Felds Schmidt, Kersti Türki
96 lk,
Atlex

Raamat on õpetajatele ja koolijuh-tidele abiks, näidates võimalusi, kuidas kujundava hindamisega toetada õppija vastutustunnet ja õpiõhinat nõnda, et sellest tunnek-sid rõõmu nii õppija kui ka õpetaja.

Kirjeldatakse isehindamissüs-teemi, mis toetab iseseisva õppija kujunemist, õpetajate motivat-siooni ning õhina põhise õpeta-mise rakendumist ja arengut koolis. Vastutuse, valmisoleku ja julguse muutumiseks peab võtma igaüks ise.

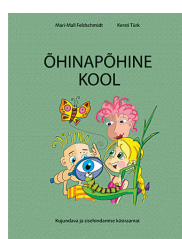
LONDON TULES

Janice Law
Tõlkinud
Lauri Saaber
160 lk,
Eesti Raamat

Romaan viib meid 1940. aasta Londo-nisse, mida Saksa lennukite pommi-rünnakud hoiavad hirmu all. Peate-gelaseks on reaalne isik – skandaal-sete elukommetega maalikunstnik Francis Bacon (1909–1992), kes õhu-kaitse järelevaatajana viibib pommi-tusõudel linna parkides ja tänavatel. Tahtmatult satub ta mitme mõrva tunnistajaks, ent politseikomis-sar Mordren peab kahtlusaluseks hoo-pis teda.

OOTAMATU VÕIMALUS
J. K. Rowling
Tõlkinud
Riina Jesmin
448 lk,
Varrak

Väike Pagfordi alev on vapu-satatud, kui nelja-kümneandates eluaastates Barry Fairbrother oota-matult sureb. Pealtnäha on Pagford

London Tules

oma munakivisillutisega väljaku ning iidse kloostriga idülliline Ing-lismaa alev, kuid kauni fassaadi taga käib sõda. Rikkad sõdivad vaestega, teismelised vanematega, naised meestega, õpetajad õpilastega...

Pagford pole selline, nagu esmapilgul paistab. Suur romaan väikesest alevist on J. K. Rowlingu esimene täiskasvanutele mõeldud teos.

REGIO EESTI TEEDE-ATLAS 2013/2014
328 lk,
Regio

Regio Eesti teedeatlas on läbi aastate olnud Eestis edukas kaubaartikkel ja omamoodi juba teedeatlase kaubamärgiks saanud. Atlase legend on eesti, inglise, vene ja soome keeles, siin on kõikide Eesti linnade kaardid mõõtkavas 1 : 20 000 ning atlasega on kaasas tasuta ülevaatlisk Eesti teede voldik-kaart.

Peale kaartide on atlasel suur osatähtsus praktilisel reisiinfol – Eesti reisiuht, majutuse info, aktiivse puhkuse võimalused, üle 4000 huvi-väärsuse tutvustuse, autorentide ja autohooldustöökodade kontaktid jpm.

MA PÄÄSE-SIN SIISKI
Johannes Raudmäe
184 lk,
Hea Lugu

Mida pidid tegema Vil-jandi kait-seliitlased 1939.–1940. aastal, kui Eesti omariiklus hakkas käest kaduma? Mis toimus Valgas 1941. aastal, kui üks okupatsioon asendus teisega? Milline oli Eesti 5. Piirikaitserügemendi tegevus ja saatuse selle ülemal silme läbi? Kolo-nelleitnant Johannes Raudmäe (1891–1973) kirjeldab paguluses kirjapandud mälestuskildudes nii neid sündmusi kui ka seda, kuidas ta koos teiste eesti sõjameestega otsis 1944. aasta sügisel võimalust pää-seda Nõukogude võimu alt vabasse maailma.

Kaks korda rohkem päikest!

kõik päikeseprillid kuni

-50%

Päikeseprillide ostjale kingiks kaasa sammulugeja.

TALLINN, Rävala 6, Tõnismägi 16A, Merimetsa tervisekeskus, Paldiski mnt. 68A; TARTU, Tasku keskus Turu 2; PÄRNU, Rüütli 14, Pärnu keskus Aida 7; KURESSAARE, Kohtu 1, Auriga keskus Tallinna tn 88; HAAPSAALU, Karja 7.

www.normanoptika.ee

norman optika

S SPORT

TAARAMÄE PÖRUS, KANGERT TEGI HEA SÕIDU

Tour de Suisse'i eile sõidetud teise etapi lõpetas Tanel Kangert (Astana) 23. kohal. Etapi võitis hollandlane Bauke Mollema (Blanco). Kokkuvõttes on Kangert 16. positsioonil. Eile lõp-

penud Critérium du Dauphinél kukkus Rein Taaramäe (Cofidis) 11. kohalt kokkuvõttes 27-ndale. Tuuri võitis britt Chris Froome (Sky). Eilse mägise etapi lõpetas Taaramäe alles 103. kohal. **Delfi**

EESTI VÕIT

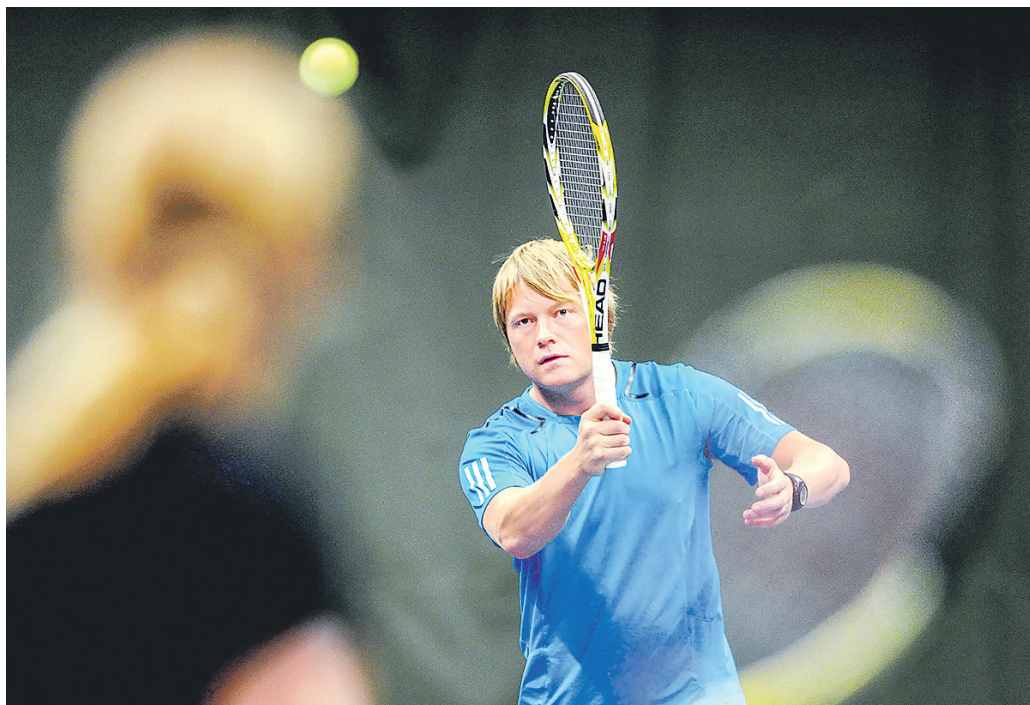
1:0 alistas Eesti jalgpallikoondis sõprusmängus Trinidadi ja Tobago meeskonna. Mängu ainsa värava lõi Henri Anier 13. minutil kauglöögist. **Delfi**

EPEENAIKONNA PRONKS

Eesti U-23 epeenaiskond võitis Poola EM-il pronksmedali. Nelli Paju, Katrina Lehis, Veronika Zui-kova ja Anu Hark alistasid otsustavas pronksikohtumises Saksa-maa torgetega 45 : 35. **Delfi**

SIENA JA KANGURI VÕIT

Itaalia korvpalli meistrivõistluste poolfinaalis alistasid Kristjan Kangur ja Siena Montepaschi Varese Cimberio ja Janar Taltis 82 : 69 ning sammusid 4–3 seeriavõiduga finaali. **Delfi**

Silver Karjuse sõnul võisid Kaiaga koostöö lõppemisel otsustavaks saada tema vähesed teadmised tennisest ja Kaia soov edasi liikuda. Fotod: Rauno Volmar

Silver Karjus plaanib Kanepi treenimisest raamatu kirjutada

Intervjuu

Gunnar Leheste
reporter

2011. aasta Eesti treenerite esikolmikusse valitud Kaia Kanepi eksjuhendaja Silver Karjus abistab maailma 74. reketit.

● Olete aasta pärast Kaia Kanepiga koostöö lõppemist abistanud venelannasid Aleksandra Panovat, Ksenia Pervaki ja Galina Voskobojevat. Kuidas on aasta teie jaoks möödunud ja keda treenite praegu?

Kuna endiselt ei ole mul olnud võimalust leida erialast tööd Eestis, olen olnud avatud pakumistele piiri tagant. On olnud ääretult huvitav kogemuste kogumise aeg ning olen saanud teha koostööd mitme maailma esisaja tennisistiga. Praegu on mul kokkulepe, et abistan seitsmel turniiril grusiinlannat Anna Tatišvilit (WTA 74.).

● Miks teiesuguste kogemustega treener Eestis tööd ei leia? Ennekõike tundub, et Eestis loogile pääsemiseks jääb mul puudu oskustest. Treeneripaberid seavad teatud piirid – Eesti tenniseliit nõuab rangelt kutsevalifikatsiooni eksamit –, olen vist ainuke treener Eestis ilma kvalifikatsioonita.

Pole hullu. Käin oma rada ja proovin tenniseliiduga võimalikult vähe tegemist teha.

● Milline tennisist on Tatišvili ja kas teie koostöö jätkub ka edaspidi?

Meie edasisest koostööst saab rääkida alles pärast neid turniire. Siis otsustame, kuidas nägemused ja arusaamad ühtivad. Nagu ka paljudel muudel juhtudel, saavad kahjuks määravaks isad ja emad. Pean seda suureks probleemiks nii meil Eestis kui ka välismaal.

Kaiaiga neid võrrelda pole mõtet, kuna füüsilised eeldused ja mängustiil on erinevad. Kaia on juba tipus, aga Anna alles teel sinna. Mõlemad on väga tublid, kui võrrelda töökust.

● Teie lahkumine Kanepi tiimist oli kõigile suureks üllatuseks. Miks siis koostöö ikkagi katkes?

Võib-olla said kaalukeeleks minu vähesed teadmised tennisest ja Kaia soov edasi liikuda. Enamik inimesi loobub millestki väga tihti, aga kahjuks pole see alati õige otsus. Loobuda varakult väheproduktiivsetest treeningutest ja liikuda edasi mingi parema ja õigema suunas on edukate inimeste saladus...

● Tean, et tahate raamatut kirjutada.

Kui tennisega lõpetan, tahan just need kaks aastat, mil olin Kaia treener, vormida kaante vahele raamatuks – kuidas

kõik alguse sai ja lõppes ning mis, kes ja kuidas vahepeale mahtusid. Kindlasti saab see olema põnev ja huvitav, aga kahjuks peab veel natuke ootama, sest tegelen veel südamest tennisega.

● Kuidas töötab teie hinnangul Kaia praegune tiim, füsioterapeut Kristjan Prüüs ja treener Märten Tamla?

Kaia tiim ei ole ainult Kristjan ja Märten, sinna kuulub veel palju oma eriala spetsialiste tema lähiringkonnast. Pakun, et kui omal ajal oleks koos minuga lahkunud ka Kristjan Prüüs, siis Kaia tennisist enam ei mängiks. Loodan südamest, et nad hindavad Kristjanit vääriliselt! Märten on vaieldamatult väga hea treener, aga ta peab ennast Kaia treenerina tõestama. Andkem neile aega. Kõrvaltvaatajana tundub kõik hetkel väga harmoonilises tasakaalus olevat ning liigub ilmselt paremuse poole. Arvan, et nad on tublid ja saavad ka ilma kõrvalise abita ilusti hakkama.

● Kui tõenäoliseks peate veel enda koostöö jätkumist Kanepiga?

Kuna maailma esiviisikusse pürgival Kaial on tiim praegu ilusti komplekteeritud ja ta on õnnelik, tundub see ebatõenäolisena, aga kunagi ei tea, mida tulevik toob. **●**

Pikemat intervjuud loe Delfi Spordist

KETTAHEIDE

71.84

heitis Hollandis Hengelos toimunud kergejõustikuõhtul ketast poolakas Piotr Małachowski, tõustes sellega kõigi aegade edetabelis viienda kohale. Ühtlasi lõpetas ta Robert Hartingi kaheaastase võiduseeria, sakslane sai teisena kirja samuti võimsa 69.91. Kolmas oli Małachowski kaasmaalane Robert Urbanek 64.89-ga.

TENNIS

16. suurturniiri tiitli võitis Serena Williams (USA), alistades French Openi finaalis Maria Šarapova (Venemaa) 6 : 4, 6 : 4. Meestest oli Rafael Nadal (Hispaania) üle oma kaasmaalast David Ferrerist 6 : 3, 6 : 2, 6 : 3 ja võitis kaheksanda French Openi tiitli. Alates 2005. aastast on suutnud teda Pariisis võita ainult rootslane Robin Söderling (2009).

Võitlus alaliidu juhi koha pärast ägeneb

Tenniseliidu president

Urmas Sõorumaa ja

kandidaat Enn Pant ei

jõudnud kokkuleppele.

Jaan Jürine
sport@epl.ee

Reedel kell viis lõppes tenniseliidu presidendi kohale kandidaatide esitamise tähtaeg. Valimised toimuvad kolmapäeval ja põhikirja järgi lõpeb kandidaatide esitamine viis päeva enne valimisi. Teada on, et senine president Urmas Sõorumaa ja kandidaat Enn Pant on mõnda aega pidanud konsultatsioone, et anda presidendiamet vaikselt ja viisakalt üle uuele juhile. Pant oli esitanud avalduse kandideerimiseks juba varem, hetk enne kella kukkumist tegi seda reedel ka Sõorumaa. Seega võitlus presidenditooli pärast ägeneb.

Eesti Päevalehele teadaolevalt on Sõorumaa viimasel ajal külastanud mitmeid tennisklubisid, et oma seljatagust

Urmas Sõorumaa

kindlustada. Suurärimees soovib seega alaliidu presidendina jätkata neljandal ametiajal. Tennis suurima sponsori Tal-linki suuromanik Pant toetab oma firmade kaudu ala aastas umbes ühe miljoni euroga, mis on valimistel Pandi kasuks tugevaim argument.

2007. aastal, kui Sõorumaa esimest korda valiti, kujunes valimistseremoonia uue kandidaadi ja ametis oleva presidendi Jaanus Otsa vahel nii tuliseks, et keskseks kujuks sai kummagi jurist. **●**

Foto: Ahto Sooraru

TULE. JOOKSE. AVASTA.

10. AUGUSTIL 2013 NARVAS

11:00 21,1 km jooksu start

12:00 Lastejooksud

13:00 7 km jooks ja kõnd

14:15 Autasustamine

14:45 Kultuuriprogramm ja kontsert

VIKING LINE

VIIB KÖIK FINIŠEERIJAD HELSINGISSE KRUIISILE!

INFO JA REGISTREERIMINE: **WWW.JOOKS.EE**

Gregor Arbet: ma suutsin Kreekas end pildile mängida

Lõppenud hooaja teise poole Kreekas Kavala meeskonnas mänginud Eesti korvpalli-koondise üks võtmemängijaid Gregor Arbet jäi enda panusega tugevas liigas rahule.

Naiste koondis üle varju ei hüpanud

Naiste korvpallikoondis kaotas EM-valikturniiri otsustavas mängus Kreekale 43 : 58.

„Eestiga tuleb raske mäng, ent peaksime neist tugevamad olema,” lausus Kreeka koondise ääremängija Olga Chatzini-kolaou pärast hellenite laupäevast tosinapunktilist võitu Luksemburgi üle. Kreekalanna ei eksinud ja alagrupi esikoha selgitanud kohtumises alistasid nad Eesti 58 : 43.

„Tahtsime alguses hästi palju. Vastane tuli aga täiega peale ja nende väga hea kaitse löi meid rütmist välja,” ütles Eesti naiskonna peatreener Jaanus Levkoi (pildil).

Terve kohtumise tagaajaja rollis olnud Eesti naiskonna üheks komistuskiviks sai visketabavus: 58 katsest sopsas korvi ainult 18 ehk 31%. „See on puhtalt Kreeka hea kaitsetegevuse tagajärg. Nad vahetasid väga targalt ja oskuslikult kaitseformatsioone – tõeliselt hea õppetund meile,” lausus Levkoi. Peale selle tunnistas

Eesti naiskonna üheks komistuskiviks sai kehvisketäpsus.

juhendaja, et turniiri kolmandal päeval hakkas rolli mängima ka põhimängijate väsimus. „Tulemuse järgi saime kahes esimeses voorus kindlad võidud. Samas nii kergelt need ei tulnud ja ma ei saanud väga ka põhikoosseisule puhkust anda, kuna eksperimenterima hakates mängupilt kohe lagunes,” rääkis Levkoi.

Häbissee eestlannad Luksemburgis siiski ei jäänud. Turniiri avapäeval mängiti võõrustajad üle 79 : 53 ja laupäeval alistasid Holland 77 : 54. Ainult suurüllatus ehk 2009. aasta EM-i veerandfinalisti Kreeka võitmine jäi sel korral ületamatuks takistuseks. „Turniir loksus paika tegeliku paremusjärjestuse järgi. Kreeka oli parim ja seda nii rünnakul kui ka kaitstes,” sõnas Levkoi. Enda naiskonna mängust tõstis ta enim esile Hollandi kohtumise teist poolaega, mille Eesti võitis 47 : 20.

Kreekalannad jätkavad nüüd kolme alagrupivõitjaga valikturniiri, mille võitja tagab suvel koha 2015. aasta Euroopa meistrivõistlustele. Eesti saab teist korda pääset jahtida tuleval aastal toimuva valiksarja kaudu. **• Pärt Talimaa**

Intervjuu

Pärt Talimaa
toimetaja

●●Gregor, eakaaslaste Kristjan Kanguri ja Janar Taltsiga võrreldes oled sina välismaal tunduvalt vähem mänginud. Kas koondisekaaslaste ja heade sõprade edu on sind ka kadedaks teinud?

Ei, selles mõttes mitte. Mul on nende üle hea meel. Neil tekisid variandid ja nad suutsid ennast välja mängida. Nüüd pöörutavad nad seal Itaalia poolfinaalis (intervjuu toimus enne reedest Siena ja Varese seitsmendat poolfinaalkohtumist – toim) omavahel. Hea meelega oleks näinud muidugi, et nad oleksid finaalis kokku saanud.

●●Aga kas nad on sind tõganud, et oled nii palju oma karjäärist Eestis veetnud?

Sellist juttu, et nemad on seal, mina siin – seda ei olnud. Tõgatakse vähe teistel teemadel.

●●Hooajal 2004–2005 mängisid ühe hooaja Saksamaal Würzburgis, ent pärast seda olid tänavuse talveni Eestis. Kas sind ennast tabas vahel ka masendus või nõrdumus, et sa piiri taga ei ole?

Kas nüüd seda. Ma otsisin väljundit kogu aeg, aga olid probleemid. Vahepeal ei olnud mul ka agent, kes asjaga tegeleks.

●●Kui Kreeka klubi Kavala pakumise tegi, kui kaua sa mineku üle mõtlesid?

Arutasin kodus läbi ja uurisin siit-sealt tausta. Mõtlesin, et peab võimaluse ära kasutama, kes teab, millal järgmine tuleb. Lähen ja panen ennast proovile. Taseme poolest on ju Kreeka ka päris tugev liiga. Ta on küll aastatega veidi nõrgemaks läinud, aga tipud on endiselt tugevad. Olympiakos on ju kaks aastat järjest Euroliiga võitnud.

●●Olid üks Kavala meeskonna põhitähtedest. Kreeka liigas viibisid keskmiselt väljakul 29 minutit, viskasid 10,7 punkti ja võtsid 3,4 lauapalli. Kuidas sa hooajaga rahule jääd?

Võistkonna omaga väga rahule jääda ei saa, kuna jääme ju liigas viimaseks ja langesime teise divisjoni. Isiklikus plaanis võib aga rahule jääda. Ma arvan, et suutsin ennast Kreekas pildile mängida. Sain välisliigas hakkama, see oligi üks mu eesmärk.

Ohtralt kogunenud mänguaeg oli meeldivaks üllatuseks. Kahe mängu järel oli mu keskmine ju üle 40 minuti, kuna teine kohtumine läks lisajale. Võistkonnakaaslastel tegidki minu kulul nalja, et

Gregor Arbet jäi Kreekas mängimisega isiklikus plaanis rahule.

Foto: Vallo Kruuser

Tulevik on lahtine

Järgmisest hooajast rääkides Arbetil vastuseid veel ei ole. „Praegu on kõik veel lahtine. Agent töötab ja eks ole näha, mis saab,” nentis pallur. Küll andis ta märku, et sooviks karjääri piiri taga jätkata. „Mingid tingimused peaksid ikka ka olema. Välismaale lihtsalt välismaale minemise pärast ei ole mõtet minna.”

Enne Kreekasse siirdumist oli Arbet aastaid koduse meistrisarja viimaste hooegade valitseja Kalev/Cramo meeskonna üks võtmemängijaid. Pallur tunnustab, et ka Cramoga on koostöö uuendamisest juttu olnud, ent konkreetsetest pakkumistest on veel vara rääkida.

oled saanud kahe mänguga keskmise, mida tegelikult ei tohiks olla.

●●Kolmandas Kreeka liiga mängus tabasid viimastel sekunditel kolmese ja aitasid Kavala võidule Panelefsiniakose meeskonna üle. Kas see tabamus oli üks su Kreeka karjääri tipp hetki?

Arvan küll. Vastaseks oli ju meie tolle hetke põhirivaal ja olime allalangevise ääre peal, aga võiduga saime ajutiselt ohutusse tsooni. Tegemist oli ka mu esimese kodumänguga Kreekas. Vise tabas vist kaks sekundit enne lõppu, aga meil jooksid fännid ja pingimehed juba platsile. Hea, et kohe mingeid tehnilisi ei järgnenud. Allesjäänud ajaga vastased enam korralikule viskele ei jõudnudki.

●●Kreeka korvpallifännid on

teada-tuntud oma meeletu kaasaelamise ja keevalise loomu pärast. Milliseid muljeid sina Kreekas olles kogesid?

Põhimõtteliselt hakkas rahvas mõllama mängu algusest ja nad tegid seda kuni lõpuni. Kui siin Raplas visati WC-paberit platsile, siis meil algas

Mõtlesin, et peab võimaluse ära kasutama, kes teab, millal järgmine tuleb.

enamik mängu sellega, et väljakule visati mingeid paberilipikuid. Siis läks paar minutit koristamiseks ja seejärel võis mäng pihta hakata. Kui võõrsil mängides pall kuhugi publiku juurde lendas, siis – ega ma väga kreeka keelest aru ei saanud, aga neist sõnadest, mida siis kuulsin, sain

Isiklikku

Gregor Arbet

korvpallur, ääremängija

●●Sündinud 19. juunil 1983

●●Pikkus: 195 cm

●●Kaal: 90 kg

Karjäär:

●●2000–2002 Ehitustööriist

●●2002–2004 Tallinna Kalev

●●2004–2005 Würzburg

(Saksamaa)

●●2005–2006 Dalkia/Nybit

●●2006–2013 BC Kalev/Cramo

●●2013 Kavala (Kreeka)

Saavutused

●●neljakordne Eesti meister

●●kolmekordne karikavõitja

ikka aru – rahvas mõllas kogu raha eest.

Välismängudele minnes saatis meid politseieskord ja kodusaalis olid vastaste fännid politseiga eraldatud.

●●Kreeka keelt oskad?

Ainult lihtsamad viisakusväljendid ja vähe roppusi.

●●Palju sinu kui võõrleegionäri vastu Kreekas huvi tunti?

Võistkonnal oli eraldi presitöötaja, kes tegi aeg-ajalt lugusid, ja nagu Eestiski, olid pärast iga mängu pressikonverentsid. Lisaks mingi lugu vist tehti ka alguses, kui läksin.

●●Kuidas Kreeka elu meeldis?

Eks harjumatu oli alguses. Kõik inimesed on keevalisemad kui siin. Väikelinnas, mida Kavala Kreeka mõistes ikkagi on, olid kõik väga sõbralikud ja inglise keelega ei olnud mingit probleemi hakama saada. Liiklus oli ka vähe hüllem, aga sellega harjus ära.

●●Üks märksõna, mis viimasel ajal kindlasti Kreekaga seostub, on majandusraskused. Kui hull olukord seal paistis?

Sellest räägiti, aga ega ta nüüd otseselt välja ei paistnud. Linnapeale minnes ei olnud nii, et nägid kõikjal, et ehitused on pooleli. Ega Kreeka väikelinnas ju megauusi ehitisi ei olegi ja nagu enamikus lõunamaades, ongi seal ju vanevad majad.

●●Aga su enda rahaasjad – kas klubi sai palgamaksimise hakkama?

Midagi jäi üles, aga mul ei olnud väga suuri probleeme. Kokkulepe on olemas, et saan ka puuduoleva osa kätte.

●●Kui palju sa ennast koduse korvpalli tegemistega kursis hoidsid?

Nii palju, kui oli võimalik, jälgisin. Viimast finaali nägin juba telekast, aga muidu kanti ju päris paljusid mängu interjette üle ja sai silma peal hoida. Eks Cramo järjekordne 4 : 0 finaali võit ikka üllatas. **•**

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

WILL SMITH JADEN SMITH

PÄRAST MAAILMALÖPPU

MS12

OHT ON TÕELINE
HIRM ON VALIK

11.55 14.20 16.40 18.30 21.20

FILMIDE JÄÄAEG JA RIO TEGIJATELT!

Varjatud kuningriik

PERE

3D EST 11.35 12.30 (v.a. N) 14.35 19.05 (R,L,T)
2D EST 13.35 16.00
3D RUS 12.00 13.00 (v.a. N) 15.00 19.05 (P,E,K)
2D RUS 14.00

OWEN WILSON VINCE VAUGHN

PRAKTIKANDID

19.00 (R,L,P)
13. juunil 19.35

HELEN MIRREN

etenduses

AUDIENTS

13. juuni kell 21:00
17. juuni kell 19:00

JURASSIC PARK

3D

11. juunil ja 12. juunil kl 19.00
NB! inglise keeles, ilma subtiitriteta!

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

DINOAG PERE
2D EST 11.50
3D RUS 11.30 (v.a. N)
2D RUS 11.25

KIURED JA VIHASED 6 MS12
12.45 15.30 18.00 (v.a. E)
19.00 (E) 20.50 21.50 (v.a. N)

OLEN NII ELEVIL 19.30 21.40 K12

OTSE PIMEDUSSE - STAR TREK INTO DARKNESS 3D MS12
3D 18.15 21.35 2D 16.25

RAUDMEES 3 MS12
3D 16.15 2D 14.15 18.00 (E)

SAMSARA 17.05 19.20 L

TRANS 21.45 K14

KOOLIBRI EFEKT K12
13. juunil 21.40 EELLINASTUS!

NÜÜD SA NÄED MIND MS12
13. juunil 19.00 21.35 EELLINASTUS!

*A.Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A.Le Coq Sviit E-N pilet 17€, R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

Simon ja tammed 11:15 | 15:00 | 19:10
Koletis Pariisis - vene keeles 11:30
Õlimäe õied 13:30 | 19:45
Olen nii elevil 13:40 | 17:20 | 21:30

Lumivalgeke 15:30
Samsara 17:40
Nahk, milles ma elan 21:15

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO
»SÕPRUS«

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

Hoorade hiilgus 19:00
Hoorade hiilgus 21:15

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprusee

MoMo KATUSEKINO

Carlsberg elisa

KATUSE KINO VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

LAVAZZA ITALY'S FAVOURITE COFFEE

KAFO esitlevad: **Martin Scorsese** RETROSPEKTIIV. PART ONE

TÄNA KINOKLASSIKA **Raging Bull** Martin Scorsese 1980/129min

HOMME KINOKLASSIKA **Mean Streets** Martin Scorsese 1973/112min

PILETID EELMÜÜGIST: Piletilevist või katusekino.ee
Osta pilet eelmüügist vihmakindlatele soojendusega terrassidele.
KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seansi Katusekinos.

KATUSEKINO.EE

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Meediapartnerid: **Eesti Ekspress**, **Eesti Päevaleht**, **UHO**

Partner: **viru**, **www.poff.ee**

EESTI AJALEHTEDE LIIT EALL

HALDI NORMET-SAARNA
(sünd 1953)

Vikerraadio vastutav toimetaja

Eesti Ajalehtede Liit

TALLINNA LINNATEATER

Suvelavastus

Pál-tänav poisid

juunis-juulis 20.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Maaleht
EESTI EKSPRESS

Eesti Päevaleht

ÜLLE KARU
(sünd 1953)

Vikerraadio toimetaja

Eesti Ajalehtede Liit

Mobiilne elu

Ilmub homme Eesti Päevalehe vahel! **Eesti Päevaleht**

HELI VESKIMÄGI GLAMUURNE ELU

- Tahvel ja telefon – võimsad tööriistad
- 4G võrk on tehnika viimane sõna
- Praktilisi nõuandeid pilveteenuste kasutamiseks

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:

Helista **66 22 524** Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpeta kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbri ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sinul enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:

Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula hoolega juhiseid. Sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:

Helista **900 2626**, peale sissejuhatust vali kood **022**. Kuula juhiseid, sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula Sulle jäetud teateid. **TÄHELEPANU!** Meie numbritele saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt mobiilidelt, tingimusel, et telefon on klahvidega ning toonvalimisega. Uued kuulutused ilmuvad ühel päeval laupäevast kolmapäevani Eesti Päevalehes. 9002626 eritariif 0.63 EUR / min. Teenuse osutaja: Indata OÜ.

Naine meest

54/167/54 vaba nooruslik tallinnanna soovib leida oma ellu pikemat kasvu vaba härrat. Sobivusel võimalik ka kooselu. **69205**

Maanaine otsib maameest. Olen hea perenaine, saan hakkama loomade ja põlluga. Pikk, peenike, 50+, loomaarst, lesk. Helista! **69222**

61a. üksik naine soovib tutvuda sobivas vanuses heatahtliku ja ausa meesterahvaga, kes oleks toeks ka raskematel hetkedel. Kui sa ei pelga, siis võta ühendust. **69215**

66a. lesknaine tutvub kuni 72a. soliidselt härraga, kes tunneb end üksikuna. **69214**

68a. üksik vaba naispensionär soovib tutvuda pensionärist mehega. Võin ka elukohta vahetada. **69212**

33a. naine otsib püsisuhet - tõelist armastust. **69211**

65a. lesknaine soovib tutvuda omavanuse mehega. **69209**

Üksik proua, veidi vormikas, tutvub 70-75a. Tallinna härraga, kes oleks huvitatud suveürituste külastamisest ja truust sõbrast. **69207**

50+ tegus naine Lõuna-Eestist soovib tutvuda sobivas vanuses vaba ja sümpaatse mehega, kes oleks võrdne partner, ei kardaks eluraskusi ja tööd, ei suitseta ja viitsib vahel ka jalga keerutada, saab hakkama kõigega, mida elu pakub, nii linnas, kui maal. **69201**

55+ naine Tallinnast, mat. kindlustatud, soovib tutvuda samaväärse mehega, kes ei otsi seiklusi, kellel on ettevõtlikust, positiivset ellusuhtumist ja kellega saaks veel salsat tantsida. **69200**

70a. kena ja aus naine Tartust soovib leida oma ellu tervislike eluviisidega mees-sõpra. Soovitav kõrgharidus ja auto olemasolu. **69197**

Kõrgharidusega viiekümnedates reisihiimuline tallinnanna otsib puhkuse-reisile kaaslasteks pikka huumorimeelset vaba ja edukat meest. **69175**

33a. naine, 2 lapse ema soovib tutvuda. **69174**

Härra üle 65a, kui oled vaba, igavled ja mõtled, et äkki võiks midagi ette võtta 64/174 saleda sümpaatse rõõmsameelse tallinnanna, võta ühendust. Sponsorit ja elamispinda ei otsi. **69170**

33a. naine, 2 lapse ema soovib tutvuda. **69145**

Naine Harjumaalt loodab leida oma ellu haritud ja ausat tervislike eluviisidega 60-65a. vanust sõpra-kaaslast. **69138**

69a. üksindust tundev normaalse välimusega iseseisev naine soovib oma ellu sõpra. **69131**

Üksik naispensionär Tallinnast soovib tutvuda sõbraliku mehega vanuses 75+, kes ei liialda alkoholiga ja pakub mulle võimalust toimetada aias. **69128**

Naine tutvub 70-75a. üksindust tundva Tallinna härraga, kellega ühiselt aega veeta. Soovin leida truu sõpra-seltsiliise, kes oleks ka huvitatud kultuuriürituste külastamisest. Olen maj. kindl. normaalse välimusega iseseisev naine. **69127**

51a. normaalse mõõtudega naine otsib Tallinnast end üksikuna tundvat kaaslast. **69124**

57a. lesknaine loodab leida Pärnust maj. kindl. sõpra-kaaslast vanuses 57-65a. **69119**

Viiekümnedates naine Tallinnast ootab oma ellu probleemidevaba toredat sõpra, pikkusega alates 180cm, kellele särada. **69116**

56a. intelligentne ja sümpaatne naine soovib tutvuda sobivas vanuses kõrgharidusega mat. kindl. mehega. **69106**

Mees naist

40a. abielumees Lõuna-Eestist, kes omab autot, otsib salasõbrannat Tartust või lähiumbrusest, kellega vahetevahel kohtuda ja teha midagi põnevat. **69225**

Mees Tallinnast, 65/167, töötab, soovib tutvuda sobivas vanuses daamiga, kellega veeta Jaanipäev ja miks ka mitte soe suvi. **69208**

50+ eluga toime tulev korraliku väljanägemisega vaba mees soovib tutvuda noorusliku naiseliku armsa vaba naisega, keda tõsiselt armastada. **69199**

44a. noormees soovib tutvuda ühe kena naisega vanuses 25-44a, kellelt saada tuge ja toetust oma tegemistele, kellega koos vallutada uusi tippe eluteel. Tahaks sinus näha üht huvitavat ja huumorimeelega reisikaaslast, kes ei kohku ära uute väljakutsete ees. **69192**

60a. pikemat ja peenemat sorti pensionär soovib tutvuda rahuliku ja lihtsa omataolise naisega, kes omale soovib seltsilist. **69184**

71a. leskmees tuleb elukaaslasteks üksikule naisele, kes elab maal. **69166**

54/180/78 Tallinna mees, enda korteris elav, tervislike eluviisidega rõõmsameelne nooruslik mehelik vaba mees soovib tutvuda neljakümnedates rõõmsameelse noorusliku vaba naisega. **69164**

Mees 52a Virumaalt, elan maal, töotan, soovin leida toredat naist, kellel meeldiks maal elada. Võib olla minust vanem. **69156**

50a. mees soovib vahetevahel kohtuda vabameelse vanema naisega. **69136**

Väike kena brunett elurõõmus sõbralik kultuurihuviline paremates aastates vanaema soovib tutvuda samaväärse vanaisaga. Auto ja rahakott ei ole määravad. **69122**

47a. mees tutvub vabameelse naisega vanuses 30+a. tore, kui oleksid Kagu-Eestist või Tartust. **69113**

46a. vaba mees soovib tutvuda vaba naisterahvaga. **69111**

48/180/85 hästi säilinud, huumorimeelega kultuuri- spordi- ja looduse huviga meesterahvas tutvub hea iseloomuga kena naisterahvaga vanuses 30-45a. Elan Lõuna-Eesti väikelinnas. **69110**

Hei viiekümnedates seksikad ja rinnakad daamid! Teiega tutvaks suitsuvaba normaalse olemisega autot omav keskealine mees. **69109**

Mees tutvub neljakümnedates vaba naisega. **69107**

52a. haritud linnalähedal maakohas elav üksik mees tutvaks pere loomiseks mõistva naisega, kes oleks ka valmis ühise lapse kasvatamiseks. **69103**

69a. suitsu- ja alkoholivaba normaalse välimusega mat. kindl. mees soovib leida elukaaslast. Elan vaikselt kohas oma majas. **69097**

59a. mees Pärnust otsib romantilist suvesuhet. **69095**

54/180/78 tumeda peaga nooruslik vaba mees, tasakaalukas, tervislike eluviisidega, huumorimeelne, soovib tutvuda endast noorema saledapoolse kena naiseliku vaba naisega, keda hoida, armastada ja kaissu võtta. Ära ainult seikle! **69089**

50+ tervislike eluviisidega vaba mehelik mees Tallinnast soovib tutvuda vaba naiseliku naisega. **69082**

65a. korralik mees, kes elab Tallinna lähedal, soovib leida elukaaslast. **69075**

59/180 lakkis juustega Pärnu mees soovib tutvuda Pärnu või selle lähedal elava rinnaka prouaga. **69074**

Üksik Pärnu mees soovib tutvuda kuni 62a. positiivse ellusuhtumisega daamiga. **69035**

Tallinna VIII Kitarrifestival 9.-15. juuni 2013

10.juuni 19.00 Mustpeade maja
Paljude prestiižsete konkursside võitja
Renato Serrano (Tšiili)
kavas Tšiili ja teiste
Lõuna-Ameerika maade muusika
Pilet 10/8

www.kitarrifestival.ee

Tallinna VIII Kitarrifestival 9.-15. juuni 2013

11. juuni 19.00
Kumu Auditorium
Grammy'ga auhinnatud kitarrist ja helilooja
Andrew York (USA)
autorikontsert
Pilet 15/10

www.kitarrifestival.ee

MAALEHE kurgiraamat

MAALEHE kurgiraamat
Priit Põldma

Priit Põldma
76 lk, pk

„Maalehe kurgiraamatus“ antakse ülevaade kurgi kasvatamisest nii avamaal kui ka katmiklalal. Käsitletakse kurgi kasvutingimusi, sorte, taime ehtkasvatamist, istutamist ja kasvuacset hooldamist, taimekahjustajaid ning nende tõrjet. Eeskätt on raamat suunatud koduaia ja väiksemal tootmispiinal kasvatajale. Kaubanduses pakutavate sortide hulgas on valitud välja eelkõige uuemad ning haiguste suhtes vastupidavamad sordid.

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

TIPOLIIN KINNISVARABÜROO
VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektnoormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepu ku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

TALLINNA KREMATORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires.
Tuhastamismatus soodsaima hinnaga.
Kõik matusteenused. KAKS KABELIT.
Suurim urnivalik Eestis.
Tel 623 8808 24h

www.krematoorium.ee

AMMENDE VILLA SUVEKONTSERDID

MERE PSÜ. 7, Pärnu

P 7.
juuli

MAARJA-LIIS ILUS

E 8.
juuli

RAIN SIMMUL, ALLAN JAKOBI, JAAN SÖÖT - VALGRE 100

K 10.
juuli

SMILERS - Käime katuseid mööda

T 16.
juuli

MARKO MATVERE JA MUSTLASVANKER

K 17.
juuli

LAURA PÕLDVERE & RAIVO TAFENAU - PEEGELPILDID

N 18.
juuli

JAAGUP KREEM JA TERMINAATOR

R 19.
juuli

BORIS LEHTLAAN, JOEL STEINFELDT, JÜRI HOMENJA, ERICH KRIEGER

P 21.
juuli

KAZYS STONKUS (LEEDU), **KASPAR GULBIS** (LÄTI), **HENN REBANE** (EESTI)

T 23.
juuli

IVO LINNA & JAAN ELGULA & KAPPEL KVARTETT

K 24.
juuli

KAUNIMATE AASTATE VENNAKOND

N 25.
juuli

KOIT TOOME *Best of unplugged*

R 26.
juuli

TÕNIS MÄGI - A.E.D.

L 27.
juuli

JASSI ZAHHAROV JA MARIA LISTRA - VIHMADE TAGA

K 31.
juuli

KARL-ERIK TAUAR & LIVEBAND

L 10.
august

RAIVO TAFENAU, SIIM AIMLA - SAKSOFONIDE ÖÖ

KONTSERDITE ALGUS KELL 20

PILETID MÜÜGI PILETILEVI JA PILETIMAAILMA MÜÜGIKOHTEDES JA WWW.KONTSERT.EE

INFO:
www.ammende.ee
www.kontsert.ee

Töö

• **Otsime juurde töötajaid.** Kasuks tulevad remondi- või tiserioskused. Saada e-mail. APUNEXS@OÜ Kasutatud profimööbli müük. Avatud E-R 10-17 Tähetorni 21-j Tall

Laen

• **Laen kinnisvara tagatisel.** ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenuud.ee. Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Teenused

• **Kaardimoor 900 2202**
Tariif (1€/min)
• **KAARDID ENNUSTAVAD**
Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min
www.ennustuse.ee

• NÕUANDELIIN tel 900 5020.

Kui elumure vaevab ja vajad hinnageabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97€/min.

Müük

• **Müüa küttepuid: kask, lepp, kuusk, sanglepp.** Kogused täpsed ja kaup aus, koos transpordiga. Mob. 525 9433, 504 9838 ja tel 672 5338 Votikmetsa OÜ

• **Küttepuid. Brikett. Kõdusõnnik 30kg.** Tel 523 8852.

Avaldame sügavat kaastunnet Raimo Kalale

EMA

surma puhul

Endised kolleegid Skanska ASist

Väsimatut kohusetruud töömeest

ENDEL PAPPELIT

mälestab ning avaldab kaastunnet abikaasale ja omastele

Kernu valla staadioni spordipere

OTTO KALDMA

10.06.1913 - 2.12.2009

Armast papat mälestavad 100. sünniaastapäeval lapsed, lapselapsed ja lapselapselapsed

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon
08.55 Draamasari Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Väike maja preerias: Lumetorm
12.45 Kriminaalsari Uued trikid*
13.40 Kirbuturu lood, 5/6 (ETV 2012)*
14.35 Jamie Oliveri 30 minuti road, 10/40: Kanapirukas (2010)*
15.00 Draamasari Õnne 13 (2012)*
15.30 Komöödiasari ENSV: Viru veri*
16.00 Draamasari Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Hajameelselt abielus
17.30 Minuscule (Prantsuse 2011)
17.40 Draamasari Maahaigla (2003)
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Osoon (ETV 2011)
19.25 Ilus maa: Peeter Suure mere-kindlus
19.40 27: Pilvelt ja põllult (ETV 2012)

KANAL 2

06.45 Rosario*, 5
07.40 Joonissari Zig ja Sharko
08.05 Suverepoter*
09.10 Tuhat ja üks ööd*, 5
11.00 Kodus ja võõrsil, 5514
11.30 Küladetektiivid*, 50: Laip kolib
12.30 Merevaade*
13.00 Saare sosinad
14.00 Komissar Rex: Korralik maja
15.00 Punased roosid, 524
16.05 Küladetektiivid, 51: Kaiser on surnud
17.05 Rosario, 6
18.10 Tuhat ja üks ööd, 6
20.00 Suverepoter

TV3

06.15 Multifilm Beyblade
06.40 Multifilm Pop Pixie
06.55 Multifilm Pop Pixie
07.05 Multifilm Smurfid
07.30 Multifilm Beyblade
07.55 Armastus võidab, 54*
08.55 Kirgede torm, 1649*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6490*
10.20 Top Shop
10.35 Unistuste agentuur 1, 9
11.35 Meisterdetektiiv Spencer 4, 1
12.30 Paradiisiaiad, 1*
13.00 Hawaii 5-0 2, 14: Pakk*
14.00 Kätemaksukontor 2, 5: Mees, kes tahtis naisele kasukat*
15.00 Vaprad ja ilusad, 6491
15.30 Lena, mu elu armastus, 114
16.30 Armastus võidab, 55
17.30 Kirgede torm, 1650
18.30 Kõige naljakamad koduvideod
19.00 Seitsmesed suvesadamas
20.00 Kätemaksukontor 2, 6
21.00 CSI Miami 10, 17: Ohus

20.10 Dokfilm Metsakuningriik (Kingdom of the Forest, USA 2010)
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.35 Draamasari Saddami dünastia, 3/4 (House of Saddam, Inglise/ USA 2008)
22.35 EÜE segu, 1/6: Mõte*
23.05 Draamasari Waterloo Roadi kool (Waterloo Road, Inglise 2009)*
23.55 Draamasari Maahaigla: Vaiki vallutustest (The Royal, Inglise 2003)*
00:49 ERR-i uudised

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.05 Lõvimees* **07.30** SimsalaGrimm **07.55** Konn ja sõbrad **08.00** Väikese Muti seiklused* **08.20** Tule õuel, 5/16* **08.45** Lastetuba **09.00** MuinaslõviVee: Paneelmaja **09.30** 55-mis siis! (ETV 2010) **10.00** Waterloo Roadi kool **10.50** Ohhoo!, 5/15 * **11.20** Isa pruudid* **12.14** ERR-i uudised **15.45** Üheksavägised **16.50** Lõvimees **17.10** Väike maja preerias* **18.00** Willy Fogiga ümber maailma **18.25** Animasari Näh **18.30** Animasari Völukarusell **18.45** Lastesari Reis ümber maailma **18.50** Anima-film Porgand! **19.00** Animasari Lammas Shaun **19.05** Animasari Siilipois Alfredi salapärsed seiklused **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **19.45** Häbist purunenud Buddha (Buda az sharm foru rikht, Iraani/Prantsuse 2007)* **21.05** Tsaari sõjalaev (Eesti 1997) **21.30** Eesti dokk Kukur: Mina jään ellu (Eesti 2011) **22.55** Pöörismäe peremees. Edgar Valter (ETV 1995) **23.40** Nostalgiasari Neli tankisti ja koer, 21/21: Kodu (Czterej pancerni i pies, Poola 1970) **00.50** Pillimeister: Hans Hiiet (ETV 1988) **01.25** ERR-i uudised

Kanal 11

06.15 Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen **10.50** Eluteed*, 5 **11.20** Everwood* **12.10** Top Shop, 134 **12.25** Mõrvamüsteerium* (Mystery Woman 1, USA 2005) **14.25** Kokakool **15.20** Oprah **16.10** Doktor Oz **17.05** Everwood **18.00** Pahad tüdrukud, 34 **19.00** Kodus ja võõrsil, 5515 **19.30** Eluteed, 6 **20.00** Kodutunne **21.00** Mängufilm Metsikud (USA 1998) **23.10** Põrgulikud köögid, 22 **00.05** Suverepoter **01.00** Ellen **01.50** Soengukeisrid **02.10** Staariminutid: Jim Carrey **02.15** Staariminutid: Tom Cruise **02.20** Kodutunne* **03.05** Doktor Oz **03.50** Pahad tüdrukud*, 34 **04.45** Suverepoter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed suvesadamas. Nädalalõpp **09.30** Kodu keset linna 4, 439 **10.00** Kutsuge Cobra 11 11, 4 **11.00** Star Wars: Osa VI – Jedi tagastulek **14.00** Kutsuge Cobra 11 11, 4 **15.00** Elu veinimõisas 2, 6 **16.00** Kolmas kivi Päikesest 6, 126 **16.30** Kutsuge Cobra 11 11, 5 **17.30** Top Gear **18.30** Simpsonid 11, 18 **19.00** Ameerika

paps 4, 47 **19.30** Kolmas kivi Päikesest 6, 127 **20.00** Seks ja linn 4, 55 **20.30** Simpsonid 11, 19 **21.00** KINOÕHTU: Isepäine vandekogu **23.30** Naked & Funny 4 **00.00** Vaga vesi 1, 5 **01.00** Elukunst **01.30** Salajane ladu 13 1, 10 **02.30** Salatoimikud 4, 98 **03.30** Naked & Funny 4 **04.00** Hommikuraadio **04.35** Kodu keset linna 4, 440 **05.10** Seitsmesed suvesadamas **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

07.00 Suverepoter+ **07.30** Suverepoter+ **08.00** Kuldvillak* **08.30** MacGyver* **09.20** Wrestling: SmackDown*, 49 **10.10** Ranna-valve **11.00** Jututuba **13.40** Komissar Rex* **14.35** Walker – Texase korralvalvur* **15.25** MacGyver **16.20** Teolt tabatud **17.10** Komissar Rex **18.05** Walker – Texase korralvalvur **19.00** Kuldvillak **19.30** Eesti nokitseb **20.00** Tuvikese* **20.30** Tuvikese* **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Kriminaalne Venemaa: Naiskiller Moskva lähistelt **22.00** Kriminaalne Venemaa **22.35** Sjomini juurdus, 3 **23.35** Conan, 51 **00.25** Kaks ja pool meest **00.50** Tuvikese* **01.15** Tuvikese* **01.40** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Sul on palju vaimset energiat, kuid vältima peaks kiirus-tamist. Kiiruse, jõu, energia ja täpsuse vahel on hetkel kerged käärid.

SÖNN Infotulv ja sellest tulenev närvilis on sind oma sihtmärgiks valinud. Sul on raskusi süvenemise-ga, kuna ümberringi toimub suur sebumine.

KAKSIKUD Loobu piksevarda rollist! Ole endas kindel – ent see ei pea tähendama kõigile kaasa noogutamist! Oled tundlik teiste meeleolude suhtes.

VÄHK Vähi Kuu muudab sind tundlikuks teiste inimeste meeleolude suhtes. Seega püüad eba-meeldivat väljaütlemist vältida, mistõttu võid jätta ebasiira mulje.

LÕVI Tunne on selline, nagu kihutaksid suure kiirusega vastas-suunavööndis ja rool ning pidurid puuduvad. Lõogastu!

NEITSI Sul tuleb leida kompromiss, et mitte suhteid rikkuda. Enesekindlus ei ole ülbust ja teis-tega arvestamine ei ole iseloomu nõrkus!

KAALUD Otsi liitlasi ja koos-tööpartnereid – ära raiska aega konkurentide kirumisele. Suhete liinis vajad nüüd tõelist ja sügavat kontakti.

SKORPION Sa ei usalda hetkel eriti inimesi. Samas oled ise üsna ker-gesti ärrituv, mistõttu sõnasõjad on kerged tekkima. Kerge paast ei teeks paha.

AMBUR Püüdle kuldse kesktee poole, väldi äärmusi ning ära tee midagi sellist, millest väga palju oleneb. Püüa vähemalt ise vältida ebakonkreetsust.

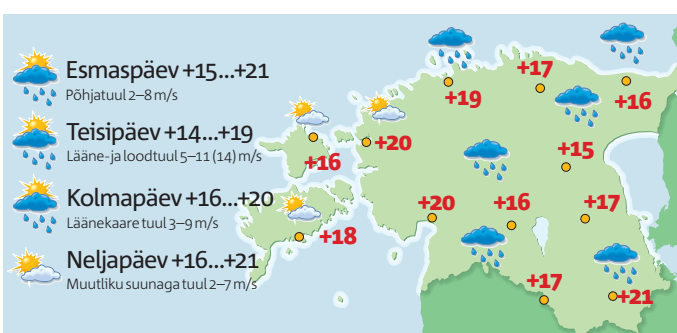
KALJUKITS Mõni inimene räägib sinuga keeruliste märkide keeles. Kuid sina ei viitsi mänguga kaasa minna. Sa peaksid ka inimsuhteid siiski loomingulisemalt võtma.

VEEVALAJA Valitsev planeetide seis lükkab su elurattale kiire hoo sisse – isegi nii kiire, et võtab korra-ks pildi eest! Sulle meeldib jällegi reegleid rikkuda.

KALAD Energia kogumise päev, mil „akude laadimine” toimub eriti kiiresti. Sinus on ka palju loo-mingulist energiat ja seksuaalset magnetismi.

MEELELAHUTUS 19

ILM

RISTSÕNA

	KÕIDE KUI TEOSE OSA	PIISKOP- KOND	SÕÖR	SIHTASUTUS	SUUR RUUM	LÕPUL LABI	MAAILMA VAHETU TAJUMINE	MÕÖDUNU	HAIGUSE- TEKITAJA BAKTER
	MEETER	HÖBE	PÜHAKODA	MITTE LUBAMA	ISANE LAMMAS	TÕMBLUS- TÕBI	PLANEET	PAKEND	2 x TÄHT
VANA VENE PIKUSÜHIK									
JÕGI SIBERIS									
OOPIMUMI SISALDAV RAVIM									
PIIRKOND									
SRI ...									
RAHAÜHIK									
REBASE PESAPAIK									
...RIKAS (emoisic- notine)									
ENDAST LIIGA PAL- JU PIDAV									
SEIER									
NSVL KOR- RAKAITSE- ORGAN									
ALUMINIUM									
KÕRV (inglise k.)									
TELEKANAL ... PLANET									
NAISENIMI									
METALLIST EHTE- NIDIKE									
MILLI- GRAMM									
JOASTIK									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

♦♦ Firmajuht kutsub enda juurde hiljuti tööle võetud noormehe: „Täna-sest päevast vastutate selle eest, et firmas valitseks kord.” „Nagu mändžer või?” „Ei, nagu koristaja.” ♦♦ Vanem daam üritab oma Cadillaci kaubanduskeskuse juures ainsale vabale kohale parkida, kuid ootamatult pargib samale kohale keegi noormees oma Jaguari sport-mudeli. Sellisest ebaviisakusest jahmunud daam ei saa tükk aega sõnagi suust. „Aga.. aga... aga miks?!” suudab ta viimaks kuuldavale tuua. „Sest ma olen noor ja kiire!” teatab noormees ülbelt.

Vanadaam vangutab mõnda aega pead, vajutab siis korraga gaasi ja kihutab Jaguarile otsa. Nähes oma vanarauaks muutunud uhkust, kogeleb noormees: „Aga.. aga... aga miks?!” „Sest ma olen vana ja rikas!” ♦♦ Abielupaar vaatab õhtul telerist seebiseriaali ja meest ärritab, kui-das naine kõike südamesse võtab. „Kuidas sa saad nutta selliste inimeste väljamõeldud murede pärast, keda sa iialgi isegi kohanud pole?” nõuab ta naiselt. „Aga kuidas saad sina hüpata ja kar-juda, kui mingi kutt, keda sa kunagi kohanud pole, jalgpallis värava lööb?” küsib naine vastu.

Taristu

OTT VALLIK

RAISK, MA VIHKAN SEDA TÕHJA TAARA ÄRA VIIMIST! RÄIGELT TÖÖD MÕTETULT VÄIKESE RAHA EEST.

KILKS KOLKS KLIRR.

Dilbert

SCOTT ADAMS

TEIE VABAVARA ÄPP VARASTAB MINU ISIKLIKKE ANDMEID. SOOVIKSIN ESITADA KAEBUSE.

OSTKE MEIE IGAKUINE TELLIMUS VÕI MA SAADAN TEIE BRAUSERI AJALOO TEIE KONTAKTIDELE.

KUIDAS SU ÄPIL LÄHEB?

SEE MÜÜB ENNAST PRAKTILISELT ISE.

SUDOKU

Pappocom

Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

				2		6	
4			3		2		8
			4		8		3
					8	7	2
8							9
6	9	5					
2			9		6		
9		3			5		1
	4			8			

SUDOKU reeglid

♦♦ Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Elmise mängu lahendus.

8	1	2	4	7	5	6	3	9
6	7	9	8	1	3	4	5	2
5	4	3	6	2	9	7	1	8
9	6	4	2	3	7	1	8	5
2	3	7	5	8	1	9	6	4
1	5	8	9	6	4	2	7	3
4	2	6	1	5	8	3	9	7
7	8	1	3	9	2	5	4	6
3	9	5	7	4	6	8	2	1

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi. www.epl.ee/sudoku

TEHNO

Hans Lõugas
toimetaja

TSITAAT

Alexander Hanff

Briti privaatsusaktivist

Soovin, et Euroopa Komisjon uuriks Briti luureagentuuri GCHQ ja võimalike teiste EL-i liikmesriikide koostööd Ameerika Ühendriikidega, milles hangiti Euroopa kodanike privaatseid andmeid. (Avalikus kirjas José M. Barrosole)

TSITAAT

Mikko Hyppönen

Infoturbeekspert ja
F-Secure teadusjuht

Eriti tõsine asi on see, et võõrriigi võimude käsutuses on nii palju andmeid teiste riikide kodanike kohta.

TSITAAT

Anne Applebaum

ajakirjanik ja professor

Inimloomus ei muutu seetõttu, et tehnoloogia muutub. Võib-olla on internetiutopistid nüüd vakka.

TSITAAT

Sophie in't Veld

Hollandi europarlamenti saadik

Ma olen üllatunud, et kõik sellest skandaalist erutuvad. See on vaid üks näide paljudest, kuidas USA võtab meie andmeid ilma meie ütlemta ja Euroopa Komisjon ei tee selle vastu midagi.

TSITAAT

Jevgeni Morozov

kriitik ja publitsist

NSA andmekogumise hea külg on see, et nüüd ei pea Hiina häkkerid USA tehnoloogiafirmasid ükshaaval häkkima.

TSITAAT

Barack Obama

USA president

Ei saa olla 100% turvalisust ja 100% privaatsust. Tuleb valikuid teha.

Ametlik: USA luure salvestab internetti

USA luure saab veebikasutajate andmeid n-ö lukustatud postkastist, kuhu ettevõtted seda saadavad ja mille võti on USA valitsuse käes.

Foto: AP/Scanpix

Veebi andmemassiiviga hakkama saamiseks ehitab NSA Utah'sse uut andmekeskust, mis tarbib väikelinna jagu energiat.

Käite Facebookis, kasutate üsköik millist nutitelefont, loete e-kirju Gmailist või Yahoo postkastist, teil on konto YouTube'is või suhtlete Skype'i kaudu – igal juhul on USA kõige salajasem ja võimekam luureasutus NSA (National Security Agency) teie tegemistega igal vajalikul hetkel automaatselt kursis. Sellise tõdemuse võib teha eelmisel nädala Guardiani ja USA ajalehtede artiklitest, millest rullus lahti ülemaailmne skandaal.

Meilide ja kõnede ligipääs

Allikas lekitas Guardianile NSA sisekoolitusel kasutatud „täiesti salajase“ klassifikatsiooniga slaidiettekande, millelt on näha, kuidas suurimad tehnoloogiahiidud on alates 2007. aastast riburada liitunud programmiga PRISM. Aprillikuise daatumiga dokumendi andmetel annab PRISM luurajatele otseligi pääsu Microsofti, Yahoo, Google'i, Facebooki, PalTalki, YouTube'i, Skype'i, AOL-i ja Apple'i kasutajate e-kirjadele, kiirsõnumitele, otsinguajaloole, failidele, piltidele, videotele jne.

Lisaks avaldas Guardian teise täiesti salajase dokumendi, mille järgi on USA suurim mobiilioperaator Verizon andnud NSA-le juba alates 2006. aastast üle kõigi telefonikõnede, nii välismaiste kui ka riigisest, väljavõtted.

Kuigi kahtlused, teooriad

ja kaudsed allikad on sellisele absoluutsele luuretegevusele varemgi viidanud, näitavad need paljastused dokumentaalselt, mis mastaabis NSA kõiki jälgib. Pole põhjust ka

rorivastases sõjas ainult välismaalaste, st mitteameeriklaste jälgimiseks.

See aga ülejäänud maailma eriti ei rahusta. Guardian paljastas veelgi, et PRISM-programmidele sai juba 2010. aastal ligipääsu ka Briti elektroonilise luure agentuur GCHQ, kes on selle abiga teinud vähemalt 197 luureraportit. Suurbritannias kasvas nädalavahe- tusel parlamendisaadikute, akadeemikute ja avalikkuse surve ministritele, et nad avaldaksid, kas nad on kasutanud ameeriklaste luureagentuuri brittide järele nuhkimiseks.

USA-s möllas aga täiemõelduline infolahing, et selgitada, kas ja kui palju on tehnoloogiaettevõtted ise NSA-ga koostööd teinud. Facebooki juht Mark Zuckerberg ja Google'i juht Larry Page tegid kumbki hoolika sõnastusega avalduse, kus väljendasid kogu uudise üle imestust. „Valitsusel pole meie andmekeskustele otseligi pääsu või „tagaust“,“ teatas Page ja sama mõtet kordasid ka teised ettevõtted.

Portaali CNET allikate sõnul on termin „otseligi pääs“ vale ja ettevõtted on täitnud üksikuid kohtuordereid konkreetsete kahtlusaluste andmete jagamiseks.

Firmade vaikimisvanne

New York Timesi allikad maalid aga teistsuguse pildi. Tehniliselt ei võta NSA meie andmeid ettevõtetelt tõesti läbi „tagauste“, pigem on tegu piltlikult öeldes lukustatud postkastiga, kuhu firmad saadavad andmed ja mille võti on valitsuse käes.

Olgu üht- või teistpidi, andmete jagamise kohustuse paneb ettevõtetele ülisalajase luurekohtu order, mis keelab sellest mis tahes moel rääkida. Nii võivad Google'i, Microsofti ja Apple'i endi töötajad, kes aitavad NSA-le andmeid saata, olla seotud vaikimiskohustustega. Ettevõtete PR-osakondadel on aga salaseaduste näol alibi valetamiseks või pooltõdede rääkimiseks. ●

Loe samal teemal ka lk 12

2007. aastast on riburada luureprogrammiga liitunud pea kõik tehnoloogiahiid.

kahelda, et ajakirjanikke oleks eksitunud: riikliku julgeoleku direktor James Clapper kinnitas avalduses PRISM-i olemasolu, kuid laitis muidugi maha sellise info lekkimise. Clapperi sõnul on PRISM mõeldud ter-

Millal hakati infot andma?

